

Naročnina mesečno
25 Din, za inosem-
stvo 40 Din — ne-
deljaka izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inosemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2090 — nočna 2994, 2994 in 2090

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCLOVENECE

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Nauk ameriške stavke

Gotovo je bil vsakdo presenečen, ko je te dni videl, kako se mogočna severnoameriška Unija zviha pod strašno silo štrajkovnega gibanja, ki je imelo značaj prave in pristne socialne revolucije. Saj je segal vihar delavske nezadovoljnosti in upora od San Franciscosa po celi pacifiški obali do velikega vojaškega pristanišča Seattle, in komunisti, ki so ga podpirali, so hoteli na najzgodnejši način vladajoči ameriški družbi pokazati, kako zelo je njena usoda odvisna od delavstva, ki oskrbuje pomorski promet na najbolj ranljivi točki Unije, tam, kjer se njeni interesi kosajo z interesi japonskega imperijalizma. Pomislimo, da je taka pomorska trgovinska baza, kakor je San Francisco, bila več dni skoro brez vode, luči in dovoza hrane in da je kratki štrajk prizadejal na vsej pacifiški obali par stotin milijonov dolarjev škode. Kaj, če bi se bilo to zgodilo v slučaju vojne? Delavska revolucija je bila deloma zatirja z najbrezobzirnejšimi sredstvi tehnične vojne, s tanki, strojnimi in plini, deloma z mirnim prigovarjanjem in zadeva je sedaj v rokah razsodnika, predsednikovega zaupnika škofa Hanna, kateremu ni jo bili lahko odstopili že prvega dne. V celoti pa seveda problem s tem še ni rešen, ampak pomeni šele začetek radikalne socialne akcije, ki jo bo moral Roosevelt začeti, ako hoče odstraniti vzroke nezadovoljstva, ki so zanetili vihar ob Pacifiku.

Pred enim desetletjem bi si človek v Ameriki kaj takega sploh ne bi bil mogel misliti. Zdelo se je, da v deželi, kjer je vladalo toli proslavljano splošno blagostanje, kjer sta bili tako industrijska kakor poljedelska proizvodnja na višku in kjer je lahka, s katero so se delali dobički, omogočala primeroma visok življenjski standard tudi delavstvu, sploh niso mogli spori, ki bi se ne dali brez težav poravnati. Kakor hitro pa je izbruhnila gospodarska stiska, se je pokazalo, kako trhlji so fundamenti ameriške socialne stavbe, ki sloni vsa na najbrezobzirnejši svobodni konkurenci posameznikov čisto v smislu klasičnega gospodarskega liberalizma.

Amerika do današnjega dne ne pozna državne socialne politike v pravem pomenu te besede in država se je do Rooseveltovega predsedništva načeloma branila vsakega poseganja v razvoj gospodarstva in socialne borbe med delodajalci in delavci. Delavec ni imel ne državne zaščite ne lastne strokovne samobrambe. In čisto naravno je, da mu je v slučaju kakšnega spora ostalo samo sredstvo revolucije, ki jo je pa policija, katere v Ameriki razpolaga z najpopolnejšimi obrambnimi tehničnimi sredstvi, s lahkoto potlačevala. Redna sodišča pa niso zmogla, da socialne spore časa primerno rešujejo, ker ima Amerika v tem oziru postavljajo, ki pohaja še iz časov, ko so deželo zasedli brezobzirni puritanski osvajačali s svojo uprav pagnansko socialno moralno. Delavski voditelji sami kakor tudi njihove mase so vzgojene čisto oportunistično in dokler jim gre dobro, tekmujejo v kapitalističnem načinu življenja z buržoazijo — kolikor je to sploh mogoče — ko pa je nehala slavna »prosperity«, ne preostane delavski množici ničesar drugega, kakor da brutalno egoističnim truheljem svojih gospodarjev postavi nasproti svoje veliko število ter svoje divje strasti, ki kličejo po maščevanju. Zakaj v Ameriki ni bilo nikogar, ki bi ljudi učil, da so tudi v gospodarski borbi navezani drug na drugega, da stoji nad sebičnimi koristmi podjetnikov in nad bojnimi cilji proletarijata, interese skupnosti, oziroma, da se noben bodisi mezdni ali drugi socialni spor ne sme gledati izolirano od kolektivnega blaga.

Vsi ameriški ekonomski politiki so vedno smatrali gospodarsko življenje kot slučajen rezultat iz najrazličnejših avtonomnih in med seboj brez obzira tekmujočih sil, ki avtomatično ustvarjajo »splošno« blagostanje, ne da bi potrebovali vodstva in načrta od strani občestva, oziroma od moralnih zakonov, ki se jim liberalni ekonomist samo posmehuje. Dokler so mogle Združene države producirati, kolikor so mogle in hotele in dokler so našle za svoje proizvode trg doma in po svojem ostalem svetu in so se zato dobički neomejeno kopičili, je mogel Ford oznanjati svetu evangelij, da je kapitalizem največji blagor za delavca, ker mu edini nujna možnost največjega in s splošnim blagostanjem sigurno rastočega dobička. Takrat so se po vsem svetu našli številni ljudje, ki so temu nauku, ki pravico delavca do dostojnega položaja v družbi ni izvajal iz zahtev moralnega zakona, ampak jo je utemeljil edino na goli materialni koristi ali oportuniteti delodajalca, glasno ploskati, kakor da bi bil Ford novi Mojzes na socialnogospodarskem polju. Svetovna gospodarska kriza pa je pokazala gnobilost tega načela, kakor je razgalila trhljost gospodarskega liberalnega nauka sploh.

Že lani, ko je Roosevelt začel svojo gospodarsko reformo, smo rekli, da se ne bo mogel ustaviti na pol poti ter se zadovoljiti samo s tem, da diktira enake ali celo višje delavske mezde ob skrajšanem delovnem času ter okrepitev kupne moči konsumenta, ampak da bo moral izmenjati stebre vse gospodarske in socialne stavbe Unije. Nadaljni razvoj dogodkov do današnjega dne je pokazal, da Roosevelt sam zasleduje ta cilj in da je velika stavka ob pacifiški obali čisto

Austrija v borbi z narodnim socializmom

„Zaman vse zločinsko početje“ 8.106 kg razstreliv je že oddanih

Državni tajnik Karwinski o delu „onih onstran meje“

Dunaj, 24. jul. Uradno poročajo: Državni tajnik Karwinski je izjavil uredniku »Politische Korrespondenz«, da so na podlagi poziva vlade za izročitev razstreliv do 18. julija opolnoči izročili oblastvom

8106 kg razstreliv, 235 zavojev raznih razstreliv v posebnih ovitkih, 1150 nabojev, 2300 vžigalnikov, 1042 papirnatih bomb in 621 m vžigalnih motvov.

Mnogi lastniki razstreliva, ki ga niso smeli izročiti, so ga vrgli proč. Iz tega sklepajo, da je mnogo zapeljancev sklenilo, da ne bo več sodelovalo pri terorju. Dejstvo, da so se tudi po 18. juliju vršili atentati, je nadaljeval Karwinski, dokazuje, da imamo še smeraz zločinske atentatorje, ki se nočejo odreči takšnemu načinu politične borbe. Te atentate so izvršili deloma hitlerjevski teroristi, deloma ekstremni marksvisti. Vidi se, da se že izgubila razlika med tema dvema taboroma, ki sta se združila v skupno fronto terorja in zločina. Razen tega združuje te sile zločince tudi to, da pogosto dobivajo sredstva za svoje zločinsko početje iz istega vira. Zadnje dni so našli ne samo pri nacionalnih socialistih, temveč tudi pri marksistih mnogo razstreliva in revolverjev nemškega izvora. Vsakega Nemca mora globoko pretresti, da prihaja orožje in druga sredstva za morilske zločine z znanjem nemških uradnih organov čez nemško mejo, čeprav bi sprito znane dobre organizacije in energije nemškega uradnega aparata ne bilo težko takšno tihotapljenje preprečiti. Ali niso nedavni dogodki dovolj jasno pokazali, kakšnih zločinskih sredstev bi se posluževali ti činitelji, kadar bi hoteli napraviti konec nečemu, kar ni po njihovi volji?

Ugotoviti moram, da so na oni strani (to je v Nemčiji) nedvoumno razpoloženi gledati razmere in odnose, kakršnih Evropa doslej ne pomeni.

Nato je Karwinski z zahvalo omenil nastop švicarskih oblastí, ki so v soboto zaplenile prevoz razstreliva iz Nemčije, poslanega čez Švico v Avstrijo. Svojo izjavo je zaključil z besedami: Zaman bo vse zločinsko početje teh teroristov, ki upajo, da bodo s takšnimi sredstvi prisilili Avstrijo k kapitulaciji. Toda nič manjša ni krivda onih preko meje, ki dajejo tem ljudem pri njihovem zločinskem početju poguma.

Vlada je zadovoljna

Bern, 24. jul. b. Po vesteh z Dunaja je zavladalo veliko zadovoljstvo v avstrijskih vladnih krogih, ker se je italijanska vlada odločila prekiniti z Berlinom. Trdi se, da se je s tem položaj Dollfussove vlade zelo ojačil in da bo sedaj Dollfuss lahko končno nastopil proti atentatorjem. Dollfussova vlada lahko sedaj napram Nemčiji računa na popolno oporo Italije. Italija bo intervenirala tudi s svojo armado, če Nemčija ne bo prenehala s kampanjo atentatov. V dunajskih krogih se s največjim veseljem komentira pisanje italijanskega tiska, posebno se zato, ker je sedaj jasno, da beneški sestanek med Hitlerjem in Mussolinijem ni imel nobene uspeha za Hitlerja. Če bi namreč Nemčiji uspelo izpodnesti Italiji tla v Avstriji, potem bi to pomenilo katastrofo za italijansko diplomacijo. Prav gotovo je, da bi Nemčija potem razširila svoje delovanje tudi na Madjarsko in bi to bil tak udarec za italijansko politiko, da bi imel celo posledice za italijansko notranjo politiko, ker tudi v Italiji ni več položaj tako rožnat, kakor bi bilo želeli.

Cez nekaj dni odpotuje Dollfuss v Riccione s svojo družino. Ta ponovni sestanek z Mussolinijem se bo najbrž zaključil s še večjimi koncesijami Dollfussu Italiji. To bo seveda izzvalo še večjo agitacijo narodnih socialistov proti Dollfussovemu režimu.

Avstrijske legije

Dunaj, 24. julija. p. »Reichspost« poroča, da se nahaja v Bad Eiblingu v koncentracijskem taborišču okoli 3000 avstrijskih legionarjev. Prepeljani so bili v koncentracijska taborišča zaradi tega, ker so se med njimi pojavile močne komunistične struje. Nadalje piše »Reichspost«, da je salzburska žandarmerija našla pri neki zaplenitvi orožja sažigalnike za ročne granate nemškega izvora. Ti vžigalniki so nosili napis: Če vžigalniki ne delujejo, naj se predlože v državnem vojaškem uradu v Berlinu, ki bo izdal nove. To je ponoven dokaz, da oficijelna Nemčija podpira atentate v Avstriji.

Prve smrtne obsodbe

Dunaj, 24. julija. p. Danes je začela Avstrija izrekati prve smrtne obsodbe izrednega sodišča. Tako sta bila dva Schutzbündlerja, ki sta napadla redarja v X. okraju, obsojena na smrt z obesenjem. Nadalje je bilo obsojenih 23 nacionalnih socialistov in socialistov na ječo od 6 do 12 let. V Salzburgu sta bila obsojena dva narodna socialisti, ki sta izvršila bombni atentat na misijonsko hišo v St. Ruprechtu, na 8 in 12 let ječe. V Celovcu je bil pred naglim sodiščem 12 narodnih socialistov. Od teh sta dobila dva po pet let ječe.

Težave vzhodnega pakta

Boj za Baltik

Zakaj potuje Beck v Tallinn in v Rigo?

Varšava, 24. jul. E. Danes je prišel v Tallinn (Reval), prestolico Estije, poljski zunanji minister Beck, da se zahvali za obisk estonskega zunanjega ministra v Varšavi. Pred odhodom je imel dolga posvetovanja z maršalom Pilsudskim, ki mu je dal navodila za pogajanja z baltiskimi državami v Tallinnu in pozneje v Rigi, kamor potuje iz Estije. Potovanje ministra Becka je z ozirom na francoski predlog o sklepu vzhodnega pakta — ki ga za enkrat Poljska odklanja — postalo evropskega pomena, ker ni nobene dvoma o tem, da je poljski zunanji minister šel med male baltiske države na neke vrste agitacijsko potovanje proti francoskemu predlogu vzhodnega pakta. Isto poslanstvo bo v par dneh izvršil tudi v Litvi bivši ministrski predsednik Prystor, ki je bil že v Kaunasu po nalogu maršala Pilsudskega in ki se vrne tja te dni v spremstvu bivšega zunanjega ministra Zaleskega.

Za pravilno razumevanje Beckove diplomatske delavnosti je treba poznati politične pokrete, ki so zadnje čase razgibali baltiske države. Litva, Estija in Letonija se namreč že dalje časa trudijo, da bi ustanovile med seboj neke vrste politično obrambno zvezo po vzorcu Male zveze, ki bi obsegala okroglo 6 milijonov prebivalcev. Najprej sta Estija in Letonija podpisali 17. februarja letošnjega leta pogodbo o nenapadanju in medsebojne pomoči. Nato sta obe državi ter zavezen še Litva dne 4. aprila podaljšali za dobo 10 let nenapadno pogodbo z Rusijo. Par dni pozneje, 25. aprila, je Litva predložila obema ostalima baltiskima državama, naj se pogodba z dne 17. februarja razširi na vse tri države. Nato so pogajanja šla sem ter tja. Litva je v svojem predlogu zahtevala, naj ji obe drugi državi jamčita, da ne bosta škodovali njenim interesom, če bi se morala poravnati s »kakšno tretjo državo, s ka-

tero ima rešiti še važne probleme«, misleč pri tem na svoj spor s Poljsko zaradi Vilne. Estija in Letonija sprva tega predloga nista marali sprejeti — pravijo, da na pobude in nasvete Poljske — in sta Litvi odgovorili, naj se kratkoma pridruži pogodbi z dne 17. februarja. Litva je povabila sprejela in hitro organizirala v svoji prestolici Kaunasu konferenco zunanjih ministrov treh baltiskih držav, ki je trajala od 6. do 8. junija. Konferenca je bila deloma uspešna, ker so se vse tri države zedinile, da podpisajo načelno pogodbo za »sporazumno postopanje v zunanji politiki v vseh vprašanjih, ki jih skupno vse tri tičejo«. Pakt ni bil podpisan nobeden, pač pa je bila ustvarjena zdrava osnova.

Vmes pa je majnika meseca prišla rusko-poljska ponudba za večji baltiski pakt, ki naj bi ga jamčile skupaj Rusija in Poljska. Baltike države tega predloga takrat niso mogle sprejeti. No in sedaj, po konferenci v Kaunasu, je prišel od strani Rusije in Francije nov predlog o velikem vzhodnem paktu, ki naj objame poleg baltiskih držav tudi Rusijo, Francijo in Čehoslovakijo. Toda če ta predlog sedaj pozdravljajo male baltiske države,

ga odklanja Poljska, ki bi rada sama gospodarila v teh pokrajinah. Minister Beck hoče pridobiti baltiske države za svoje stališče, ker če francosko-ruski predlog odklonijo tudi te države, postane brezpredmeten. Toda kaj jim bo ponudila v zameno? In kaj se bo zgodilo, če Francija in Rusija, ako predlog vzhodnega pakta spodleti, skleneta enostavno vojaško zvezno pogodbo? Ali bodo šle baltiske države potem s Poljsko in z Nemčijo?

Nemški vojni minister Blomberg je tudi nenadoma prišel v Tallinn

Tallinn, 24. julija. Tg. Danes je nenadoma prispel semkaj nemški vojni minister von Blomberg in namerava tukaj ostati nekaj dni. Časnikarjem je izjavil, da je njegov obisk zasebnega značaja. Vendar temu ni tako, ker je že obiskal estonskega vrhovnega armadnega poveljnika generala Laidonerja, ki mu je obisk tudi vrnil in ostal pri njem več kot poludrugo uro. V diplomatskih krogih je ta obisk povzročil velikansko senzacijo, ker je padel na isti dan, ko se je pripeljal semkaj tudi poljski zunanji minister Beck, da pridobi baltiske države za odklonitev vzhodnega pakta.

Bolgarija je priznala Rusijo

Sofija, 24. jul. AA. Današnji jutrnjiki prinašajo poročilo o obnovi diplomatskih odnosov med Bolgarijo in Sovjetsko Rusijo ter beležijo ta dogodek kot velik uspeh nove bolgarske vlade. Listi priobčujejo tudi izjavo, ki jo je dal o priliki obnove diplomatskih odnosov med Bolgarijo in Sovjetsko Rusijo zunanji minister Kosta Batolov snoti bolgarskim novinarjem. Ta izjava se glasi:

Že koj po prihodu na oblast je nova vlada v

svojem manifestu od 19. maja načela vprašanje o obnovi odnosov s Sovjetsko Rusijo. Od tedaj pa do danes to vprašanje ni prišlo z dnevnega reda. V zvezi s tem sem danes poslal brzojavko sovjetskemu komisarju za zunanje zadeve Litvinovu o obnovi odnosov med Bolgarijo in Sovjetsko Rusijo. Vsak čas pričakujem odgovora od Litvinova, ki bo, o tem ne dvomim, pozitiven. To je vse, kar lahko zapišete. Vsa druga vprašanja o podpisu protokola, o pogojih itd. opustite. Odredil sem, da boste takoj, ko prispe odgovor Litvinova, obenem s besedilom moje brzojavke dobili tudi moj odgovor. To je več kot dovolj, da sporočite bolgarski javnosti to veliko novico.

Davi so uradno razglasili, da je pričakovani odgovor Litvinova prispel v Sofijo davi ob 3.30 in da je ta odgovor pozitiven.

Sofija, 24. julija. b. Zunanji minister Batolov je obvestil vse inozemske poslanike, da so se danes vpostavili normalni diplomatski odnosi med sovjetsko Rusijo in Bolgarijo. Včeraj je bil podpisan v Carigradu protokol o priznanju med sovjetskim in bolgarskim poslanikom. Obe državi se obvezujeta, da se ne bosta vmešavali v notranje politične razmere. Urejajo se tudi redni trgovinski stiki.

Kraljica Ivana v Rimu

Rim, 24. julija. b. Bolgarska kraljica je prišla v Italijo, kjer bo letovala v letni rezideni italijanskih kraljev skupno s svojo hčerko princeso Marijo Luiso.

Nikar ne pozabi! 2 x na dan

ZOPER ZOBNI KAMEN

SARGOV

KALODONT

Mučeniki hitlerizma

Umor dr. F. Gerlich

velikega duhovnega pobornika za krščansko nemško državo

Dne 5. marca 1933 so bile v Nemčiji prve hitlerjevske volitve. Pet dni pozneje, 10. marca 1933, je Hitler ukinil avtonomijo Bavarske. Isti dan je stalo tudi po časopisju, da je bil dr. Gerlich, glavni urednik »Münchener Neueste Nachrichten« postavjen pod policijsko varstvo. Kako? Na sledeči način. V uredništvo je navadila tolpa pijanih SA oddelkov, ki je dr. Gerlichu podrla na tla in surovo pretopala, tako da so ga morali v ječo znesti, oziroma zavleči. Ko se je naslednjega dne javila pri ministrskem predsedniku Esseru neka višja osebnost ter se zavzela za zaprtega dr. Gerlich, se je Esser kot bistokrni narodni socialist začudil: »Kako? ... Ali je ta pes še vedno živ? ...? Od takrat je dr. Gerlich ostal v policijskem zaporu v Monakovem.

Med njegove najhujše nasprotnike je spadal tudi rajni študni šef Röhm, ki je rad prihajal k njemu v celico in ga tam z jahaškim bičem pretopal po glavi ... Med najstrašnejše njegove doživljaje spada policijsko zasliševanje dne 18. maja 1933. Pri zasliševanju so ga naravnost telesno mučili, tako da je odelušil v ječi ležal, ker je bilo njegovo zdravje popolnoma slabo. Dr. Gerlich je tpeel tiho in pogumno.

Dne 30. junija 1934 pa je prihrumela v četrti nadstropje policijske ječe v Monakovem tolpa razdivjanih SS oddelkov, ista, ki je dopoldne že pobila ljudi, kot generala von Lossowa in bivšega ministrskega predsednika von Kahra. Dr. Gerlich je bil iz svoje celice prepeljan na hodnik, kjer so ga takoj postavili ob zid in ga z revolverskimi strelci umorili. Par dni nato je bila svojem dostavljena po pošti žara s pepelom rajnega ...

Kdo je bil Gerlich?

A kdo je bil ta mučenik dr. Gerlich? Dr. Fritz Gerlich je eden največjih publicistov, ki je deloval na področju kulture v povojni Nemčiji. Prišel je iz Stettina, kjer je bil rojen l. 1888 kot sin protestantskih staršev. Kot politično-kulturni pisatelj je postal znan, odkar se je med in pred vojno toliko mujal za ustanovitev »domovinske stranke«, ko jo je posebno podpiral admiral von Tirpitz. 1920. je postal glavni urednik »Münchener Neueste Nachrichten«. Prvo leto se je v svojem listu boril proti marksizmu, a ne z običajnimi vrtinimi udrihnicami, marveč z dokazi, ki sta mu jih nudila globoko znanje filozofije in izprano poznanje zgodovine. Nato pa se je začel zanimati za hitlerizem, ki ga je spočetka smatral kot važno silo proti boljševizmu. Velikokrat je njegov list s skrbno roko zaščitil prve hitlerjevske pokretneke. Toda kmalu, po enem letu že, je spoznal, da »narodnosocialistični pokreti ne odvajajo od boljševizma, marveč v ravni črti vodi k njemu.

Kaj kmalu je prišlo do osnovnih sprememb v Gerlichovem svetovnem naziranju. Z veliko ljubeznijo človeka, ki z verno isče resnice, se je vrgel v studij »Hudejšv Terezijs Neumann v Kronenreuthu«. In čim več se je s to »senzacijsko bavo«, tem bliže je prihajal katolicizmu. Slednjič je v Kronenreuthu l. 1931 postal tudi konvertit in se je nato v službi katoličanstva postavil proti vstajajočemu in vedno bolj grozečemu hitlerizmu. Postal je v pravem pomenu besede klicar in zagovornik na starih krščanskih tradicijah postavljene nemške države proti prodirajočemu revolucionarnemu hitlerizmu.

Par mesecev po svojem sprejemu katoliške vere je leta 1931 ustanovil tisk »Der Illustrierte Sonntag«, ki se je naslednjega januarja spreimil v »Der Gerade Weg« (ravna pot). Značilen je podnaslov te revije: *Leit zu zdravem razum. Za-*

ložništvo pa je istotako značilno imenoval: založništvo naravnega prava. Dr. Gerlich se je nato vrgel v borbo, neodvisen od vseh strank in vseh ljudi, samo v službi katoliške vere. Bil je vedno sam, brez organizacije in brez denarnih sredstev za brnebo propagando. Njegovo bojno orožje je bil njegov duh.

»Ravna pot«

Kot program si je zapisal sledeče točke, ki so visle na steni njegove pisarne. 1. Božjim zapovedim je treba biti pokoren tudi v javnem življenju. 2. Politika mora biti podvržena pravni zakonem ne samo v izbiri eredeštev, marveč tudi v njih ciljih. Tako je njegova »Ravna pot« postala pravo vseučilišče za vzgojo politične značajnosti, edina morda v Nemčiji, kjer ni bilo mesta za oportunistem ali za kompromisarstvo. Vsa javna politična vprašanja je presegal s teh vidikov. On in njegova revija sta postala duhovna vevselila, ki je zahtevala poslušala ne samo v Nemčiji, marveč po vsem velikem kulturnem svetu.

Kako se je dr. Gerlich boril proti hitlerizmu. Ne tako, kot nekateri, ki so Hitlerju napovedali borbo kot konkurenčnemu pokretu, ki sega po istih koritih. Gerlich za se ni iskal ničesar in za to mu hitlerizem ni bil noben konkurenčni pokret, marveč samo sovražnik, ki ga je njegov fini duh takoj presvetil do osnovnih sestavin. Za njega je narodni socializem razkrajalni produkt tistega verskega subjektivizma, ki ga je vzgajal nemški protestantizem. Hitler je naslednik in dedič protinemških tradicij stare Prusije. Hitlerizem nosi v sebi seme boljševizma. Kolikokrat je avaril pred tem pokretom, kolikokrat je zapisal v svoji reviji, da »bo morala Nemčija prestopiti še mnogo hujšo tragedijo, kot jo je doživela po svetovni vojni leta 1918, predno bo zrela za nov in zdrav podvig.« In ko je Hitler prevzel oblast, je zapisal dr. Gerlich, da se sedaj »se strahotno brzina bliža strašna usoda Nemčije.« Slutil je krvave dneve ...

»Finis Germaniae«

Izpovedal je tudi nešteto krat, da bo hitlerizem povratek Nemčije h katoličanstvu, to je nazaj k čistemu nauku božjega Sinu, sicer nekoliko oviral, a preprečiti ga ne bo mogel. Katolicizem ali »finis Germaniae« (koniec Nemčije) je vzklilnil, ko je s svojim prodirajočim jasnim duhom razgalil poganstvo v novem gibanju ter v zadnji uri svariil one, sicer redke katoliške moke, ki so se udali sanjam, da hitlerizem podpira »pozitivno krščanstvo«, in ki so mislili, da pomeni zmaga Hitlerja tudi zmaga cerkva. Kako prav je dal Gerlichu ves kulturni razvoj v Nemčiji samo v zadnjih 15 mesecih! Katoliška cerkev je v Nemčiji le zrasla in je ostala edina trdna, neomajna trdnjava prave kulture in pravega človečanstva. Dr. Gerlich ima za to neumrljive zasluge.

Bil je prerok nemškega zloma, a bil je tudi prerok in znamilec nemške duhovne pomladi. V svojem bistrem duhu vidi, kako izra ruševnj hitlerizma vstaja nova Nemčija, ki je zopet naša Boga, ki se čuti z njim zvezana in je samo njemu vdana v pokorščini! Ta Nemčija šele bo postala mirovna sila, ki bo potem tudi dobila svojo zgodovinsko misijo. Svoje dni se je Görres boril proti tiranstvu. Dr. Gerlich pa je bojeval proti duhu tiranstva. Naj vsakdo bere njegovo knjigo »Politik aus dem Glauben« (politika iz vere), pa bo vedel, koga je hitlerizem dne 30. junija pobil na tla s surovo silo. A Gerlichov duh živi in gradi novo Nemčijo.

Kolonijalni sporazum med Francijo in Italijo? Francija naj bi odstopila pokrajino Tibesti

Dunaj, 24. jul. TG. »Nene Freie Presse« poroča iz Rima, da je kolonijalni sporazum med Francijo in Italijo že gotov in da pričakujejo vsak dan njegovega podpisa. Na podlagi te pogodbe bi Francija podaljšala za novih 10 let statut za italijansko govoreče prebivalce v Tunisu ter bi odstopila Italiji pokrajino Tibesti v Sahari. V političnih krogih

namigavajo tudi, da se bosta Francija in Italija odrekli jamstvu za neodvisnost Abesinije. Francoski poslanec de Chambrun je danes z besedilom pogodbe odstopal v Pariz. (Tibesti je 100.000 kvadratnih kilometrov velika pokrajina v puščavi južno od sedanje italijanske kolonije v Afriki in meji na pokrajino Čad, ob istoimenem jezeru.)

Vladna kriza v Franciji

Radikali so se ustrašili možnosti razpusta parlamenta

Pariz, 24. jul. b. Danes se je vrnil v Pariz predsednik republike Lebrun. Kmalu za njim je prišel v Pariz tudi predsednik vlade Doumergue. Popoldne se bo namreč vršila seja vlade, na kateri se bo razpravljalo o sporu med Tardieuem in Chaumepoom, za katerega se je izjavila vsa radikalna stranka. Danes predpoldne prevladuje v političnih krogih pesimizem in se računa s tem, da bo le prišlo do demisije francoske vlade. Tardieu se je namreč snoti sestal s svojimi ožjimi političnimi sodelavci in se s njimi dolgo razgovarjal. Po tem sestanku so se raznele govorice, da bo Tardieu se danes predpoldne podal demisijo. Tardieu bo demisijoniral baje zaradi tega, ker je opazil, da se je snupanje vanj v vladi zelo omajalo. Tudi želi, da bi dobil popolnoma svobodne roke, da bi se tako lahko popolnoma posvetil propagandi za ob-

šinske volitve, ki bodo prav kmalu. Tardieu tudi računa s tem, da bo kmalu moral prevzeti vodstvo francoske politike v svoje roke in s tem Doumerguovo nasledstvo. Zato ni izključena že danes demisija celokupne vlade. Vendar pa večina ministrov upa, da bo spor izglajen. Predvsem se ponudira v vladnih krogih, da narodna unija in s tem politično premirje v Franciji še obstoja in da to zahteva tudi predsednik republike, ki bi se v tem trenutku težko odločil poveriti komu drugemu mandat za sestavo vlade z drugačnim vsebino.

Seja vlade se je začela ob 17. ob 19 so pa posamezni ministri že začeli odhajati s seje. Prvi je sejo zapustil vojni minister maršal Petain. Izjavil je novinarjem kratko: Ne gre slabo. Nato se je prikazal Pierre Laval, ki je prav tako kratko izjavil: Doumergova vlada ostane.

Nove poplave na Poljskem

Ob izlivu Sana v Vislo je nastalo 7 km široko jezero

Varšava, 24. julija. Zaradi novega hudega deževja v Karpatih so začele nekatere reke, ki so že padale, ponovno naraščati. Oblasti so izpraznile več krajev. Položaj je posebno kritičen ob izlivu Sana v Vislo. Tam je nastalo pravzaprav jezero, ki je 7 km široko in ponekod do 5 m globoko. V tem odseku je pod vodo 15.000 ha obdelane zemlje. Prizadetih je 52 vasi z več kot 1500 poslopij. Od prebivalstva teh vasi so doslej spravili na varno okoli 4200 ljudi, ostali pa še čakajo, da jih rešijo. Mnogo družin se je zateklo na strehe hiš, kjer obupno čakajo pomoči. Vlada je z vso naglico poslala v ogrožene kraje vojaštvo. Škoda, ki jo trpi kmetijstvo v tem odseku, znaša najmanj 4 milijone zlotov. Poljska narodna banka je dala kot prvo pomoč za poplavljenice 100.000 zlotov.

Varšava, 24. julija. TG. Nevarnost poplave v Varšavi še vedno ni mimo. Snoti so prispele iz zapadne Poljske vesti o strašnih nevihtah. Grmenje in treskanje je bilo takšno, da so kmetije preplašeni zbežali na prosto in molili, misleč, da se bliža sodni dan. Pri tem je zelo mnogo kmetov ubila

strela. Krajevne oblasti so komaj pomirile kmete, da so se vrnili na svoje domove. Po službenih poročilih znaša število mrtvih zaradi poplav 700. Nekaj sto jih še ni najdenih in se boje, da so tudi oni mrtvi. Škoda znaša nad eno milijardo zlotov. Kjer so še rešili kaj živine, je sedaj poginila zaradi pomanjkanja hrane. Samo v Sandonierzu je 500 mrtvih.

Danes predpoldne pa so se razširile vesti o novih katastrofalnih poplavah. Tisto, kar je še ostalo po prvih poplavah, je sedaj odplavljeno. Visla stalno raste.

V okolici Varšave je sedaj 30 mest popolnoma pod vodo in je vsa vojaška garnizija pri reševalnih delih. Dozdaj so prišli v poljsko prestolnico trije velikanski valji, ki pa še mesta samega niso dosegli. Nocoj pričakujejo novih mas voda in vlada po mestu velika panika.

Dunajska vremenska napoved: Izpremenljivo vreme. Severne Alpe: Nevilhte ali dež. Južne Alpe: Boljše in toplejše vreme.

Modra knjiga framonsonstva

Na Dunaju je izšla knjiga »Blaubuch der Weltfreimaurerei« (Modra knjiga svetovnega framonsonstva) letnik 1934. To je oficijozna publikacija framonsonstva. Če torej navedemo iz ne nekaj podatkov o gibanju in vplivu framonsonstva po raznih evropskih in ameriških državah, ni nevarnosti, da bi framonsoni mogli te podatke zanikati.

Knjiga navaja, da je izmed 50 guvernerjev Ameriških zveznih držav 36 framonsonskih bratov. V senatu sedi 359 prostozidarjev. Najvišji svet škotskega obreda v Washingtonu je vladni sporočil zahtevo framonsonov: popolna ločitev Cerkve od države, prepoved podpiranja konfesionalnih šol, laična šola za vse otroke.

Če pregledamo stanje framonsonstva v Mehiki, se ne bomo čudili, zakaj je morala Cerkve v tej državi pretrpeti tolikšno preganjanje. Framonsoni tisk sicer zanika zveza med kulturnim bojem in ložo v Mehiki, toda to nas ne sme prav nič motiti. Med dosedanjimi predsedniki mehiške države je bilo 11 framonsonov in prav v zadnjih letih, ko je zadelo Cerkve preganjanje, so bili vsi trije zaporedni predsedniki framonsoni. Mehikanski lože so bile že od prvega početka političnega značaja. »Rito National Mexicano« si je že l. 1833 postavil svoj program: boji proti klerikalizmu, boj za civilni zakon in svobodomiselnost šolo. »Gran Logia Mexicana« je bila tudi usmerjena proti katoliški cerkvi.

Romanske lože so sploh zelo bojevitve v versko-političnem pogledu. Njihovo središče je Pariz. Vpliv framonsonstva na politično življenje v Franciji je že tako velik, da je izzval odpor patriotskih organizacij. Tako je bil 23. maja v Parizu pod predsedstvom občinskega svetnika Lannaya zborovanje »Lige za pobijanje framonsonstva«. Zborovanja se je udeležilo več kakor 1000 ljudi. Bilo je več konservativnih poslancev in senatorjev. Pod okriljem »Velikega orientala« deluje v Franciji 529 lož. Lože so v dobrih zvezah z Ligo za človeška prava, ki je štela junija 1933 200.000 članov. Francoski tisk prav nič ne prikriva, da lože skoro vse zakone proučuje in zavzamejo glede njih jasno stališče, preden pridejo pred parlament. Vpliv fra-

monsonstva na zakonodajo je torej očitven. Zr poslovno leto 1933-34 je Veliki orient razposlal ložam okrožnico, s katero jim je naročil, naj proučijo dve vprašanji: 1. nauk fašizma in sredstva za njega pobijanje. 2. preureditev in poenostavljenje finančne uprave Francije. L. 1932 so se lože z uspehom bavile z vprašanji pridobivanja naraščanja.

Belgijsko framonsonstvo je pod vplivom pariškega Velikega orient. Njegova usmerjenost je odločno protikatoliška. Na Belgijskem deluje 25 lož. Poleg Velikega orient obstoji najvišji svet škotskega obreda.

V Španiji deluje 113 lož, ki so zopet pod vplivom pariške centrale. Izmed vplivnih framonsonov naj navedemo brata Lerrouxa in Zulueta. Zulueta je kandidiral celo za poslanika pri Vatikanu, toda državni tanik Paccelli ga je kot framonsona odklonil.

V Turčiji Kemalova vlada prav rada tolerira framonsonstvo. Ulico, kjer ej sedež Velikega orient, je dala vlada prekrstiti iz Rue de Bologne v »Neruziya« (luč razsvetljenja). Na Turškem deluje 35 lož. Na turške lože vplivajo francoske, angleške, škotske in grške lože, katerim je del teh podrejen. 26 mož je podrejeno turški framonsonski centrali. Tudi v Turčiji se je že več odličnih politikov, kakor bivši Esad-beg, odločno izjavilo proti framonsonstvu. Esad-beg je v parlamentu večkrat napadel framonson, toda tedanji notranji minister Kaja-beg jih je branil.

»Blaubuch der Weltfreimaurerei« omenja tudi vpliv framonsonov na politiko Jugoslavije. Knjiga omenja, da je katoliški tisk neizprosno nasprotnik framonsonstva. Povod za napade katoliškega tiska je dal posebno govor nekakega člana uprave velike lože, v katerem je ta izrazil »svoje osebno mnenje« glede odstranitve verskih bojev v njegovi domovini. Predlagal je, naj bi se iz vseh krščanskih veroizpovedi v Jugoslaviji ustanovila ena sama narodna cerkev. Že l. 1932 je belgijska revija »Cité Cretienne« poročala, da koncordat s svetlo stolico ne zadeva na odpor toliko v erbsko pravoslavni vladnih krogih, kakor pri famasonih v Sloveniji in na Hrvaškem.

Automobilna nesreča na Gorjancih

12 sejmarjev po semiški strmini

Le hladnokrvnost šoferja Trošta je rešila polnike smrti

Novo mesto, 24. julija.

Danes zjutraj okrog 5 je odpeljal tovorni avto tukajšnjega sodavčarja g. Moreta, ki ga je šofiral šofer Stanko Trošt, z 12 sejmarji in vso njihovo robo na sejem v Semič.

Srečno so pasirali vse nevarne klanice v Gorjancih, ko pa je avto zapeljal s široke državne ceste na ožjo cesto, ki pelje preko Štrekljčeva v Semič, so na Malinskem klancu naenkrat odpovedale vse zavore in težki tovorni avto je zdrvel z velikanško naglico v dolino. Sejmarjev se je polotil strah. Nekateri so poskakali z drvečev vozila, nekateri pa su sunkov vrgel doli. Vsi ti so več ali manj poškodovani, doim se ostalim, ki so ostali na avtomobilu, ni zgodilo nič hudega. Najhujše je pobit g. Bruder iz Gotne vasi. Dobil je težke poškodbe na glavi, drugi: kakor oba brata Zupančiča, gospa Zupančičeva iz Gotne vasi ter gdč. Štefka Mehletove iz Novega mesta so pa dobili lažje poškodbe.

Da ni prišlo do hujše katastrofe, se je zahvaliti

le šoferjevi prisotnosti duha, ki je v najhujšem diru po skoraj 1 km dolgem klancu ugasnil motor ter tako preprečil eksplozijo. Pazil je tudi, kam bi zapeljal vozilo, da bi se ustavilo, da bi tako rešil ljudi, sebe in vozilo. Na dnu doline se mu je vendarle posrečilo zaviti v nizek breg, kjer je avto med drevjem in skalami običal. Sreča v nesreči je bila, da se niti šoferju, niti gospe Novinovi in gospe Gutmanovi, ki sta sedeli poleg njega v kabini, ni nič zgodilo, čeprav je hud sunkel kabino skoraj popolnoma zmečkal in stisnil. Tudi ves prednji del avtomobila je močno pokvarjen in zmečkan. O nesreči je obvestil g. Moreta čevljarski pomočnik Gazdova, ki se je tudi peljal z istim avtomobilom na sejem, pa je razen razgranih blašč odloščel zdravo kožo in se je s kolesom odpeljal v Novo mesto, nakar se je na kraj nesreče takoj odpeljal zdravnik dr. Ropas, ki je nudil ranjencem prvo pomoč. Vsi ranjenci, razen g. Bruderja in gdč. Mehletove, ki so ju odpeljali v bolnišnico, so ostali v domači oskrbi.

Izpred sodišča za zaščito države

Belgrad, 24. julija. m. Pred državnim sodiščem za zaščito države se je danes nadaljevala razprava proti Petroviču in njegovim tovarišem. Petrovič je na današnjem zasliševanju opisal delovanje in življenje svojih tovarišev v taborišču na Janka Pusti. Tam so se izdelovale bombe. Dukler jih pa niso tam izdelovali, so dobivali bombe in pekleniške stroje iz Italije, Bolgarije in Madjarske. V taborišču je bil tudi zapor za one, ki so se pregrešili proti predpisom organizacije. Atentat, ki bi se bil moral izvršiti na bana savske banovine, je naročil dr. Pavlič, v čigar imenu so se izrekale tudi smrtne obsode. Obtožence je nadalje izpovedal, da je imel vsak, ki je dobil nalog za izvršitev atentata, poleg pekleniških strojev, re-

volverja in denarja tudi strup, ki je bil vst na notranji strani suknje v obliki pilule. V drugem taborišču se je ponarejal tudi naš denar. V ta borišču so se izrekale tudi smrtne obsode nad onimi, ki so se izneverili pokretu. Tako je bil obojen na smrt neki Bosanec. Smrtna obsodba nad njim je bila izvršena takoj po razodbi, njegovo truplo je pa bilo nato sežgano v peči tamonjske tovarne. Bosanec je najprej vrgel na tla Krešimir, nato pa mu je oboženi Petrovič zarił nož v prsa ter ga na ta način zaklal. Ostali obtoženci, pomočniki Petroviča, so se v glavnem izgovarjali, da niso vedeli, kdo so ti ljudje, ter so jim radi tega služili. Jutri se bo razprava nadaljevala.

Osebne vesti

Belgrad, 24. julija m. Iz novega Sada je premeščen k apelacijskemu sodišču v Ljubljani apelacijski sodnik dr. Jakob Dolinar.

Belgrad, 24. julija. m. Napredovali so v upravni službi: v 4. pol. skup. II. stopnje: ing. Janko Kuvce, tehnični svetnik tehničnega oddelka pri okr. načelstvu v Mariboru, ing. Pavel Miklavc, tehnični svetnik tehničnega oddelka pri okrajnem načelstvu v Kranju, in ing. Rudolf Kralj, tehnični svetnik tehničnega oddelka pri okrajnem načelstvu v Ljubljani, do sedaj vsi v 5. pol. skup.

Za višjega davčnega kontrolorja v 6. pol. skup. pri davčni upravi v Novem mestu je napredoval Rudolf Štrekel, do sedaj davčni kontrolor 7. pol. skup. pri isti davčni upravi.

Za davčnega kontrolorja 7. pol. skup. pri davčni upravi v Kozjem je napredoval Matija Pečkar, v Dolnji Lendavi Franc Zimmernan in v Murski Soboti Štefan Kolaj, do sedaj vsi davčni uradniki 8. pol. skup.

Z rešenjem finančnega ministra sta postavljena v tobačni tovarni v Ljubljani za višjega oficiala 8. pol. skup. Franc Zelenika, oficial 9. pol. skup. za oficiala 9. pol. skup. Jožef Vavpotič, pomožni oficial 10. pol. skup.

Upokojen je pri ljubljanskem železniškem ravnanstvu Anton Veber, višji kontrolor 6. skupine. Nadalje so upokojeni poštni uradniki: Albina Zeleznik na pošti Ljubljana II., Anton Vujičić na pošti Kočevje, Franc Ambrožič na pošti v Trebnjem, Josip Verdir in Marija Zire na pošti Ljubljana II., Ana Velebič na pošti v Murski Soboti, Ema Smid na pošti v Kostanjevici in Ivana Cebin na pošti v Gorenjem Logatcu.

Belgrajske vesti

Belgrad, 24. julija m. Tukaj se vrše že precejšnje priprave za nove volitve v mestnih občinah, ki se bodo vršile meseca oktobra t. l. ali pa najkasneje v prvi polovici meseca novembra.

Belgrad, 24. jul. m. S sinočnjim eksprezom je potoval skozi Belgrad v Francijo bolgarski metropolit Stefan, ki je med postankom vlaka na belgrajski železniški postaji dal kratko izjavo, v kateri je naglašal, da »smatra, da je zblizanje med Jugoslavijo in Bolgarijo bitni pogoj za mir na Balkanu in v centralni Evropi.

Hitlerizem zaigral Posarje

Berlin, 24. julija. b. »Der Deutsche«, glasilo nemške delavske fronte, piše o razmerah v Posarju in pravi, da so se socialisti in komunisti zvezali v takozvani Fronte. Poleg tega obstoja še več blokov, ki so pristali prikljopite Posarja k Franciji. Fronteistfront ima organizirane 40 odstotkov vsega delavstva v Posarju in je za obranitev posarske samostojnosti. Prihodnje dni pa bo ustanovljena v Posarju nova stranka, v kateri se bodo organizirali posarski katoliki. To bo takozvana katoliška ljudska stranka in njen voditelj je glavni urednik dnevnika »Saarpöste«. Tudi ta stranka se bo izjavila proti nacionalizmu, ki so organizirani v nemški fronti in se bo zavzela za neodvisnost Posarja, dokler traja v Nemčiji sedanji režim.

Maršal Lyautey umira

Pariz, 24. julija. AA. Iz Nancyja poročajo, da se zdravstveno stanje maršala Lyauteya, ki je zoolel za pljučnico in leži na svojem posestvu v departmanu Meurthe-et-Moselle, naglo slabša in da so zdravniki izgubili upanje, da bi ga mogli rešiti. Zdravniki so enoči izjavili, da je prav malo nade, da bi maršal ozdravel. Pri bolniku so zbrani njegov brat polkovnik Lyautey, njegov nečak Pierre in člani njegovega štaba. Maršala so snoti deli v poslednje olje.

Drobne vesti

Mukden, 24. julija b. Vode v Koreji se vedno rastejo. Reka Kinta je poplavlila mesto Kogan s 3500 hišami in 18.000 prebivalci.

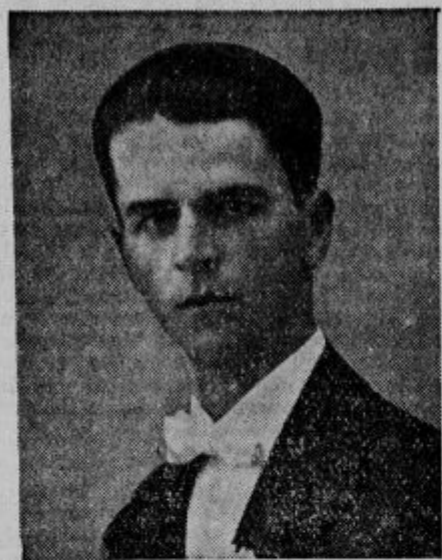
Milan, 24. julija TG. »Letečo cestov«, ki jo je izumil ing. Belloni, bodo začeli graditi v Milanu. To bo prvi primer premikajoče se ulice na svetu.

Rim, 24. julija. TG. Italijanski državni podtajnik za notranje zadeve Leandro Arpinatti je bil izključen iz fašistične stranke.

Moskva, 24. julija. TG. Devetletni Lenia Dekterev iz Novosibirsk je presenetil operni svet z opero »Speča princesa«, ki jo je sam skomponiral in je danes izšla.

Pariz, 24. jul. b. »Petit Parisien« javlja iz Rima, da se bo vršil sestanek med Mussolinijem in Doll-

† Jože Bricelj

Za javnost nenadna smrt graditelja in projektanta ljubljanske gradbene družbe g. Jožeta Bricelja je globoko odjeknila med ljubljanskim prebivalstvom, pri katerem je pokojnik užival splošno simpatijo. Jože Bricelj je postal žrtev nezgode ter je njegova smrt prav tragična, kajti odtrgala ga je družini in od obsežnega dela.

Jože Bricelj je preteklo sredo, 18. t. m. vodil pri tvrdki J. Cihlar, tovarni cementnih izdelkov na Tyrševi cesti v bližini artiljerijske vojašnice, važna posvetovanja o gradbi nove bežigradske šole. Posvetovanja in razgovori o prevzemu gradbe so trajali do 22.30, nakar se je pokojni Jože Bricelj s kolesom vračal po hodniku ob vojašnici proti svojemu domu v Herbersteinovi ulici. Ko je prišel do štabnega poslopja artiljerijskega polka, ni opazil ograje, ki je bila postavljena ob izkopanem kanalu, globokem skoraj poldrugi meter. Ograja ni nosila na obeh straneh po zakonu predpisane luči, ki naj bi pasante opozarjala na nevarnost. S kolesom je pokojnik zadel ob ograjo tako močno, da se je prevrnil v loku s kolesa v kanal. Tu je priletel z glavo tako, da si je prebil lobanjo za ušesom ter se mu je kri takoj vili iz ušesa. Vojaška straža je klicala na pomoč. Dežurni oficir je prihitel in dvignil poškodovanega Bricelja iz kanala. Bil je to Briceljev prijatelj. Po prvi zdravniški pomoči je bil pokojnik odpeljan v Štajmarjev dom. Tu je v ponedeljek ob 19.45 podlegel hudim poškodbam na glavi.

Pokojnik je iz ugledne Briceljeve rodbine v Spodnji Hrušici, kjer je bil 16. marca 1901 rojen. Že v mladosti je kazal veliko zanimanje za zidarstvo in stavbarstvo sploh. Končal je s prav dobrim uspehom srednjo tehnično šolo. Zadnja leta je stopil v ljubljansko gradbeno družbo, ki jo je osnoval njegov brat g. Ivan. Izvršil je mnogo lepih stavb in drugih gradbenih del. Njegovo družinsko življenje je bilo najzvarnejše. Vse svoje moči je posvetil za blagobit svoje družine, iskreno in pristransko je ljubil svojo soprogo Marijo roj. Dolencevo iz Logatca. Zapušča tri nepreskrbljene otroke: Zvonimiro, Marijo in Majdo.

Pogreb blagega pokojnika bo danes ob 5 popoldne, izpred mrtvašnice splošne bolnišnice k Božjemu grobu v Štepanji vasi. Naj mu sveti večna luč! Zalutajočim svojemc naše globoko sožalje!

Blagemu možu v spomin

Knjiga dobrih del g. Jožeta Bricelja, stavbenika v Ljubljani, je bila popisana in Bog je knjigo zaprl. Jožeta pa k sebi po plačilo poklical. In tako se je zgodilo, da nas je v ponedeljek zvečer pretresla skoraj neverjetna vest, da Jožeta Bricelja ni več, da je umrl v Štajmarjevem domu. Koliko se je je trudil, koliko žrtvoval, da nam je za slavnosti posvetil naše farne cerkve sv. Cirila in Metoda okrasil Dunajsko cesto in okolico, tako, kakor morda še nobena cerkev v Ljubljani ni bila okrašena. Vse je bilo samo njegovo delo. Petdesetdeset mlajev je sam naprosil in tudi sam s svojimi delavci postavil, poleg trideset drogov. Trideset metrov zelenega venca, delo naših gospa in gospodičen, je porazpel po teh mlajih in drogovih po cesti in okrog cerkve. Nad sto zastav je preskrbel in razobesil, postavil na pokopališču zasilen oltar in uredil vse prostor okrog cerkve za slavnost. Pa to so bila samo končna njegova dela za našo novo župno cerkev, zadnje žrtve, ki so napolnile zadnjo stran knjige njegovega življenja.

Jože Bricelj je bil kot stavbenik ljubljanske gradbene družbe tisti, ki je vodil vsa dela zidave. Od septembra lanskega leta, ko smo začeli kopati temelje, do konca, da do smrti, je bil dan za dnem tukaj na stavbi. Vse je sam nadziral, vse hotel sam videti, vse sam voditi, da bi bilo vse prvovrstno, vredno Tistega, za katerega se je ta stavba delala. Če je načrte za to stavbo g. prof. Plečnik delal in jih snoval z ljubeznijo, da je vsako potezo načrtov vodila samo srčna ljubezen do Boga in njegove cerkve, smemo reči tudi o g. Jožetu Bricelju, da je bila samo njegova ljubezen do Boga in do njegove župne cerkve tista, ki je polagala vsako opeko, ki je vodila vsak udarec kladiva, ki je mešala vse beton. Kaj čuda, da je nova cerkev tako topla v pobožnosti, da vsako srce, ki jo obišče, začuti neko nerazumljivo toplino, neko posebno pobožnost, bližino božjo na poseben način. Ljubezen je pač topla, Bog je ljubezen. In danes gospoda Jožeta ni več med nami. Srce nas je zbolelo in zaplakalo je, ko je v ponedeljek zvečer smrtni zvon nove cerkve sv. Cirila in Metoda milo zajokal nad Bežigradom, in nam povedal žalostno vest: »Jožeta Bricelja, stavbenika, ni več. K Bogu je odšel po plačilo. Srce, ki je samo sebe vzdavalo v zidave te cerkve, je ugasnilo, srce, ki je s toliko ljubeznijo še pred par tedni krasilo ceste in okolico njeno in jo oblačilo v svatovsko obleko, da je šla vredna nasproti božjemu Zeleni Kristusu, ki jo je zasnuvil in v njej postavil tron svoje ljubezni po posvečevanju škofovom. Težko nam je danes, zelo težko! Težko celi župniji. Težko je tvoji tolikanj ljubljani družini, otročičkom in soprogi, vsi plakamo ob tvoji krsti, dragi gospod Jože in srce se nam trga. Vendar, ko pa gledamo v tvojo plemenito lepo dušo, ko gledamo v tvoje lepe plemenite kršćanske življenje in vidimo tam toliko lepih in plemenitih dejanj in del, s katerimi si ga napolnil, pa res ne moremo drugače, kakor da te — zavidamo. Tako plemenito življenje s tako lepo smrtjo, sedaj pri Bogu, ki si ga ljubil, mu malo tednov pred smrtjo zidal hišo, dragi Jože, kdo bi te ne zavidal? Blagor ti! Cerkev sv. Cirila in Metoda bo tvoj najlepši spomenik, ki ga zapuščas, saj si pustil tukaj del svojega srca in svoje duše. Spominjali se te bomo in molili za te. Počivaj v miru, pa spominjaj se tudi ti nas tam pri Bogu.

Pogreb bo danes popoldne ob 5 iz mrtvašnice splošne bolnišnice k Božjemu grobu v Štepanjo

Spominski dan znamenite kapele

Ne bomo ponavljali reči, ki smo jih brali v zgodovinskih listih, ki so pravkar izšli v natisu ob tridesetletnici zdraviliške kapele v Rogški Slatini; dostavili bomo le še nekaj misli, ki so se nam v drugim gostem zbudile ob tem spominskem prazniku.

Daleč naokrog ne najdete kapele, ki bi bila tako odlična po svojih obiskovalcih in tako idilično lepa po svoji obliki in legi kakor gozdna kapela sv. Ane v Rogški Slatini. Štirje skušeni stavbeniki so se za načrt kapele posvetovali ter ga izvršili na mojsterski način. Edina napaka, ki so jo pri tem napravili, je ta, da je kapela premajhna.

Trideset let torej že spremlja kapela sv. Ane zdraviliške sezone na Slatini; pa ne samo sezone, marveč vse njene naprave in ustanove v zdravstvenem pogledu; spremlja jih s svojim tihim blagoslovom. Iz te kapele je stopil evecenik, ki je blagoslovil svoj čas Aleksandrovo dom, ljubljanski dom in Belgrajski dom, iz te kapele se bo razlila blagoslovljena rosa tudi čez novo, s vsemi tehničnimi izkustvi zgrajeno kopališče in čez gasilski dom, ki oba še čakata na svojega blagoslovitelja.

Trideset let že se zatekajo slatinski gostje pod okrilje sv. Ane; in darovane spominske podobe in lepi cerkveni paramenti pričajo, da to zatekanje ni bilo zastoj. Na vseh teh zahvalnih darovih bi mogli razbrati, kdaj je zdraviliška vsakoletna sezona stala višje oziroma nižje s svojim končnim uspehom. Za posamezne porastke kakor za posamezne padce v številu gostov se moremo uveriti v večjem ali manjšem obisku, ki ga je deležna zdraviliška kapela sv. Ane. To je svojevrstna spominska knjiga!

Poleg podobe v glavnem oltarju in morda nove obhajilne mize ni v kapeli predmeta, ki bi na njem s posebno pozornostjo obstale oči — razen podobe sv. Antona, ki ga počasti marsikateri pogled; — vendar je vsa kapela v svoji vnanjsčini in še bolj v svoji notranjsčini zgrajena s tako ubrano preprostostjo, da vas nehoti spomni na to, kar imenujemo povzdigovanje duha k Bogu. Sodobni čas in rod je tako zavzet za moč in zdravje svojega telesa, pa katerega še tako razvita tehnika zdravniške prakse bi mogla nadomestiti to, kar k zdravemu telesu doda zdrava duša? Ta nadnaravna edinstva pa posreduje cerkev. Tako je samoposebi umevno, kjer je zdravilišče, mora biti tudi svetišče, »zakaj tudi najboljši psihoterapevt nima edinstva in legitimacije, da bi sprejel dušno vodstvo, za katero velikokrat gre...« (Dr. M. Univ. Rudolf Allers: Selbsterkenntnis und Selbsterziehung.) To dušno vodstvo in zdravstvo bomo morali v vseh slučajih prepustiti nevidnemu božjemu Zdravniku.

Podoba sv. Ane, mojstersko delo štajerskega slikarja Adama Weissenkirchnerja, je bila za zdraviliško kapelo iz narodne galerije v Gradcu poslana v letu 1847, ko je ob otvoritvi zdraviliške dvorane za praznik sv. Ane koncertiral na Slatini elavni pianist Franc Liszt. Mogli bi naštetii še več svetlih imen in oseb, ki so s svojo glasbeno ali pevsko umetnostjo počastile ne samo zdraviliško dvorano, marveč tudi zdraviliško kapelo sv. Ane prav za njen praznik. Pa o tem se bo še več napisalo ob drugi priložnosti in na drugem kraju. Danes

smo se hoteli pokloniti le svetišču zdraviliške zavetnice.

V duhovnem pogledu je posebna znamenitost podoba sv. Ane v tem, da je pred njo molil naš apostol Slomšek v dnevih svojega večkratnega bivanja na Slatini. V zakristiji zdraviliške kapele se

hrani Slomškov lastnoročni pisani bogoslužni odlok, ki prča, kako je svetil mož cenil oltar svete Ane. Odlok je bil napisan 1. junija 1854 v St. Andražu v lavantinski dolini. Petdeset let pozneje, 1904 pred praznikom sv. Ane, se je njena podoba z veliko slovesnostjo, tudi v počastitve Slomškovega spomina, prenesla v novo zgrajeno kapelo, kjer naj zdaj, tudi na njegovo priprošeno posreduje mir in blagoslov zdravilišču in vsem, ki prihajajo vanje — zaželjeno zdravje!

500 letnica cerkve sv. Ane v Štarih

Praznovanje godu sv. Ane v Štarih pri Celju, kamor pride vsako leto mnogo romarjev tudi od drugod, se bo obhajalo letos še prav slovesno. Letos poteče ravno 500 let, odkar stoji cerkev sv. Ane. Že na god sv. Ane, 26. t. m., bo dopoldne ob 6 in 10 slovesno cerkveno opravilo. V nedeljo pa bo ob 10 dopoldne pridiga s slovesno sv. mašo, ki jo bo daroval gosp. p. Jurak, opat iz Celja. Ker ljudje radi romajo k prijazni cerkvi, posebno matere, katerih priprošnja je sv. Ana, bo gotovo spominska slavnost letos še posebno dobro obiskana.

Smrtna žrtev tihotapstva

Cerknica, 24. julija.

Kljub raznim opominom, svarilom, prošnjam, kaznim in zaporom se ljudje ne spametujejo in ne opuste nevarnega posla — »kontrabanta« ali »svecanja«. Res je etiška za denar, res je tudi, da si je ta in oni marsikaj prislužil, res pa je tudi, da po navadi ta denar nima teka in je ta posel združen z velikimi nevarnostmi. Pa ja vse to so nekateri slepi in gluhi. Čeprav dobro vedo, da jih čaka občutna denarna in zaporna kazen, če srečno ne utihotapijo blaga čez mejo, kljub temu ne opuste tega posla.

Zadnja žrtev kontrabanta je posestnikova hči Branislav Ivanica iz Cerknice. Nešteto krat se je morala po gozdu skrivati pred fašisti, nekažnjati jim je prišla že v roke in bila v Postojni zaprta, pa žilica ji ni dala miru, šla je še in še. Tako tudi preteklo sredo. Vrnila se pa ni. Mislilo, da je kaj obolela, ali bo par dni zaprta ali se ji je kakšna druga manjša nezgoda pripetila in bo v par dneh

Sodni dan za tatove in vlomilce

Ljubljana, 24. julija.

Mali kazenski senat pod predsedstvom s. o. s. gosp. Kovača Frana je danes obsodil kar 7 tatov in vlomilcev, ki pač niso pokradli kdovekake velikih stvari in dragocenosti. Pri vseh je šlo za malenkostne vsote, kajti tatvine so bile kvalificirane in tatovi so bili pravcati tatinski tipi in poklicni vlomilci.

Prvi je pridelfiral pred tri sodnike nepoboljšljiv tat, 30 letni Jaka Čimžar, doma iz Oreheveh, občina Predoslje na Gorenjskem. Zaradi raznih večjih in manjših tatvin je predsedel po ječah že 9 let. Koncem maja ej zapustil ljubljanske zapore. Krenil je na Gorenjsko in začel svoj tatinski posel okoli Kranja in v Kranju. Vlomil je 3. junija najprej v lovsko kočjo »Eremitage«, last g. Pavla Mayerja, v Straheči vasi pri Kranju. Odsedel je lovsko puško in več nabojev, skupno v vrednosti 1200 Din. Še ta dan je vlomil v sirotinski dom v Kranju. Odsedel je najrazličnejše stvari, tako žensko obleko, kruh in celo napravljene ometle. Čimžar je sodnikom vse priznal. Ni bil dosti zgovoren. Obsojen je bil na 18 mesecev robije.

Nesti Intihar je ljubljanska srajca. Čuden zločinski tip. Zaradi tatvine je bil že 14 krat kaznovan. Tatinsko kariero je začel leta 1918. Predsednik: »Priznate tatvine?« Nesti: »Seveda priznam, kaj pa čem. Gospod predsednik! Sam ne vem, kako sem prišel k Golobu. Malo čudno se mi zdi. Dopoldne sem srečno iz Golobovega skladišta odnesel stroj za rezanje slanin. Zastavil sem ga za tri kovače. Popoldne sem pa epet šel v skladišče in zavil še drug stroj. Zdi se mi čudno, kako da so me prijeli. Bil sem vinjen. Drugače ne bi umazal.« Predsednik: »Ali ste vedno vinjeni, ko kradete?« Intihar ej bil obsojen na 6 mesecev strogega zapore. Oba stroja sta bila cenjena na 180 Din. Nesti je prošil predsednika za dopust, pa ga ni dobil. Sledilo so še druge obravnave, ki so trajale do poznega popoldneva.

vas. — Farani, pokažimo svoje spoštovanje in svojo hvalečnost temu svojemu sofaranu in udeležimo se njegovega pogreba, kdor le utegne. — Društvo mož naj se zbere ob tri četrt na pet z zastavo pri mrtvašnici.

P. Kazimir Zakrajšek OFM.

Jubilej dekana Karla Preskerja

Danes bo imel zbrane v svojem župnišču gosp. Karel Presker, župnik v Šmarinem ob Paki, kn. šk. duhovni svetovalec in dekan braslovške dekanije, svoje tovariše iz časa svojega študija v bogoslovju, da praznuje z njimi 40 letnico svojega mašništva. Njegovi gostje bodo gg. prelat dr. Franc Kovačič, prof. bogoslovja v Mariboru in zgodovinar, Fortunat Končan, duh. svetovalec in župnik v St. Pavlu pri Prebodu, Goršek Janez, duhovni svetnik in župnik v Gornji Ponikvi, Alojzij Kokelj, duh. svetovalec in župnik v Vurbergu, Mihael Sket, duh. svetovalec in župnik v Loki pri Zidanem mostu, in Ernest Testenjak, vpok. višji vojni kurat. Gospod jubilar je mogel povabiti na svojo obletnico svojega pridigarja na novi maši, msgr. Ivana Vreže, vpok. prof. veronauka, ceremonijerja dr. Jožeta Hohnjeca, prof. bogoslovja, ter dva duhovnika sorodnika, Franca Božička, župnika v Kamnici pri Mariboru in Ivana Golca, urednika »Slov. Gospodarja«.

G. Karel Presker je bil rojen 29. oktobra 1865 v Polju in posvečen v mašnika 25. julija 1894. Kaplanoval je pri Sv. Kungoti na Pohorju, v Sošanju, v Vitanju, v Majšpergu, v Pišecah, na Bizelskem, odkoder je šel 1. septembra 1905 za župnika v Kapeli pri Brežicah; od tam je šel 1. junija 1920 na župnijo Šmartno ob Paki in postal 26. februarja 1930 provizor dekanije Braslovče, 27. julija 1930 duh. svetovalec in 1. avgusta 1931 dekan. G. Preskerju je bila na vseh službenih mestih prva skrb gojitelj verskega nabožnega življenja, vzgoja mladine, lepota hiše božje, izobrazba in gospodarski napredek ljudstva in je na teh poljih veliko storil. V osebnem občevanju je bil postrežljiv in ljubezniv. Se sedaj se ga spominjajo na njegovih prvih službenih mestih.

Kakor hitro so župljani zvedeli, da praznuje njihov g. župnik 40 letnico svojega mašništva s svojimi tovariši pri njih, so pohiteli, da sami tudi nekaj pripomorejo k tej proslavi. Za predvečer so mu pripravili podoknico s petjem, čestitkami, prižiganjem umetnih kresov itd.; danes ga bodo pa čakali pri v ta namen postavljenem slavoloku, da mu še enkrat čestitajo in se mu zahvalijo za ves njegov trud, izrečeno dobrodošlico povabljenim gostom; pri slavnosti sv. maši pa bodo prosili Boga, naj jim ohrani priljubljenega dušnega pastirja še do zlatega in bisernega jubileja.

Gasilska slavnost v Gornji Radgoni

Maribor, 24. julija.

Dne 5. avgusta bo v Gornji Radgoni prva narodna gasilska slavnost v večjem obsegu, odkar je stopil v veljavo novi gasilski zakon. Obsejni gasilski zlet se bo vršil s sodelovanjem gasilске zajednice dravske banovine ter je namenjen predvsem za gasilske čete iz Štajerske in Prekmurja. Povabljenih je nad 500 gasilskih čet, prijavljenih pa je že sedaj nad dva tisoč gasilcev. Pokroviteljstvo je prevzel gosp. ban dr. Drago Marušič, ki se te slavnosti udeleži osebno. — Novi gasilski avtomobil bo slovesno blagoslovil prevrženi g. dr. Ivan Tomazič, knezoškof lavantinski. Gasilstvo bodo predstavljali na slavnosti najvišji gasilski funkcionarji. Sodeloval bo tudi pevski zbor »Maribor« iz Maribora pod vodstvom kapelnika g. J. E. Gašpariča. Banška uprava je dala prireditvenemu odboru na razpolago vse potrebne prostore na gradu in v grajskem parku, tako da se bo lahko vršila prireditve v vsakem vremenu. Pripravljalni odbor s predsednikom g. Jožetom Hrsteljem na čelu dela z mrzlično pridnostjo vse potrebne priprave, da bo celotna prireditve v ponos slovenskega gasilstva in v ponos vsega poštenega ljudstva bivšega spodnjega štajerja in Prekmurja. Udeleženci bodo uživali na železnica ugodnost polovične vožnje. Ker so se že sedaj prijavile številne deputacije ter se pričakuje ogromnega dotoka obiskovalcev, naj se vse večje skupine prijavljajo naravnost na Gasilsko četo v Gornji Radgoni.

Po Zagrebu

Zagreb, 23. julija.

Vse hiti ven iz mesta v tej pasji vročini. Vse se koplje. Eni v vodi, a drugi v znoju. Vse toži, da se že kar spati ne da več, tako je vroče — pa to že še ne bo ravno tako strašno. Kaj pa je to za ta čas, če je bilo za nekaj ur na toplomeru 39 C! Sedaj pravijo: vražja reč ti je vročina, bolje je pozimi. A pozimi so menili: Je že lepše poleti v vročini. Greš v vodo, popiješ vrček piva, a mrazu se ne skrjuje, če češ biti pri vsem delu. No ja, taka je cestna filozofija v sedanjih časih, ko si svet na vse mile viže »krepi« svoje telo in žive in kite, poleti nag okoli skače, pozimi se v cunje zamota, da ga niti videti ne moreš, pa še mu je vročina neznosna in mraz nestrpljiv... Če hočemo biti pravični, je treba kar priznati, da doslej letos res še ni bilo nič neznosnega. To je pa kar reden pojav vsakega dne, če sonce le nekoliko bolj prime, da se cesta zmečča in imaš kar skrb, kako se da iz masnega katrana rešiti čevljev nepoškodovan. Kakor v sanjah, tako je, ko se ti strašno mudi, pa se ti kar noga nekam pogreza, da ne moreš dalje. Pa kaj bi se na to tožili: smola ostane smola, pa če prav z njo ceste »poflajstrajo«. Krivda za to ne zadene smole, ampak tiste, ki so z njo ceste »asfaltirale«.

Leto že daje kar vse sadove. Grozdje se dobi že po 6 Din. Sadja pa je vsake vrste. Saj so hruške in breskve na vrhu Slemena po 2 Din. Res je kmet siromak. In še tam gori, kamor je prinesel svoje pridelke tri ure daleč, pa se še gospoda z njim pogaja za pol dinarja... Posebnost sadnega trga so lubenice. Seveda poceni. Za 2 Din jo že dobiš, seveda ne ravno debele, pa saj je enemu ene drobne dovolj za enkrat. Te lubenice so tudi izvozno blago. Pa so izvoznikarji napravili z njimi slabo reklamo našemu sadjarstvu in vrtnarstvu. Pri pošilki dveh vagonov teh lubenic v Brno je komisija ugotovila, da je komaj vsaka šesta popolnoma zrela.

— Pri boleznih sra in pospenju žil. nagnjenosti b krvavitvam in napadih kapi zasigura »Frans Josefovac« grenčica lahko izpraznjenje drevesa brez vsakega napora.

Snočni vihar je pridrel od severozapada. Zanimivo je, da je besnel v nedeljo popoldne silovit orkan v južni Franciji, od tam se je pomaknil v gorenjo Italijo, od tu pa je vzel smer proti severu, nakar se je večer obrnil proti jugu. Silna nevihta se je razbesnela že dopoldne nad Celovcem, odkoder je pridrela čez Karavanke na Gorenjsko, kjer je napravila, kakor smo že poročali, veliko škodo.

Ogromne množine dežja v pol ure

Ljubljana, 24. julija.

Velikanske množine dežja so se med večerajšnjim neurjem zlele nad mestom in okolico. Prava, prav strašna nevihta je trajala samo dobre pol ure. Deževati je pričelo ob 17.15 ter je trajal dež do 19. Najhujši nalivi s točo po nekaterih krajih so trajali od 17.30 do 18. V tem času je padlo dežja za 11,5 mm, dočim ves čas 12,5 mm. Nad mestnim ozemljem samim je padlo snoči do 5 milijonov hl dežja. Torej ogromna množina vode v kratkem času. Naravno, da je Ljubljana ob tem silnem nalivu, ki se je raztezal na vse njeno ozemlje in njenih pritokov, kaj hitro naraščala. Hudi nalivi so bili tudi po Notranjskem in sploh po vsej dravski banovini. Takih neviht letos še kmalu ni bilo, čeprav letos zaznamujemo že pogoste nevihte. Ponekod na Barju je padala kot lešnik debela toča, toda nikjer ni napravila znatnejše škode. Po nevihti se je ozračje, ki je bilo prenašeno s sepe, hitro ohladilo. Davi je bila najnižja temperatura 14,7° C nad ničlo. Opoldne pa na prostem +25° C.

Ljubljanske vesti:

Bodoči mestni muzej

Ljubljana, 24. julija.

Na predzadnji občinski seji je občinski svet odobril nakup Auerspergovega dvorca v Gosposki ulici za 1.300.000 Din. To poslopje namerava mestna občina preurediti v mestni muzej ter so odpadli zato vsi drugi načrti, da bi se mestni muzej napravil v gradu Tivoliju, ki je neprimeren, dalje v poslopju, kjer je bila prej državna dvorazredna trgovska šola, ali na ljubljanskem gradu. Ljubljanski grad bi bil za mestni muzej primeren šele tedaj, ko bi bil predelan po Plečnikovem načrtu, kar pa bi veljalo 15 milijonov Din, ki jih mestna občina seveda nima.

Auerspergovo palačo je svojčas kupil bivši občinski odbor po zelo ugodni ceni, namreč za 900.000 Din. Preureditev poslopja je veljala 1.300.000 Din. Torej je poslopje vredno najmanj svojih dva milijona dinarjev. Da je g. ban pristal na tako nizko kupnino s strani mestne občine, je vzrok v tem, ker bi bil z ustanovitvijo mestnega muzeja Narodni muzej znatno razbremenjen. Znano je, da je Narodni muzej prenatrpan.

Zastopniki Narodnega muzeja in mestna občina so se zedinili na to, da Narodni muzej odstopi mestnemu muzeju vse predmete, ki so last mestne občine ljubljanske in tudi tiste predmete, ki so sicer last Narodnega muzeja, pa se nanašajo na zgodovino in razvoj mesta Ljubljane.

V Auerspergovi palači bo tako ustvarjena bogata in peštra zbirka, ki bo dopolnila 40 sob. Emonski del muzeja bo na dvorišču in v pritličju palače. Obsegal bo vse važnejše izkopišne. Zanimiva bo zbirka iz slovenske literarne in kulturne zgodovine. Tako bodo urejene kompletne sobe in sicer Smoletova, Prešernova, Čojzova in Švegljova. V posebni dvorani bo tudi zbirka iz časa Napoleonove Ilirije. Posebno zbirko bodo predstavljali ljubljanski portreti,

le sta stari, se more prepričati vsakdo, ki pogleda včerajšnje njihovo številko. Tam je prav razloženo napisano, da delavci v Ljubljani nekaj kopeljo pod jubilejnim mostom. Da, da, ata se kar ne morejo odvaditi starih časov, ko je še v zvezo slovo rajnega Franca Jožeta imel ta most ime jubilejnik. Mi, ki sicer ne skrivamo svojih let, pa vemo, da ata mislijo pod jubilejnim najbrže zmajski most. Težko se je privaditi novim časom!

☉ **Nesreča v Ljubljani.** Včeraj zjutraj je v strugi Ljubljanske vagonček zmečkal desno nogo 35 letnemu delavcu Tomažu Baumannu, stanujočemu na Cesti dveh cesarjev 115. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer mu bodo morali nogo najbrže amputirati.

☉ **Pri svidenju se ponesrečila.** Na čuden način se je včeraj ponesrečila 64 letna Marija Kramar, žena železniškega upokojenca v Trebnjah. Obiskat jo je prišel njen sin, strežnik ljubljanske bolnišnice, ki je dobil dopust. Pri radostnem svidenju je žena stopila tako nesrečno na desko, da je padla in si zlomila levo nogo. Morali so jo prepeljati v ljubljansko bolnišnico.

☉ **Ogenj na Kongresnem trgu.** V ponedeljek ob 7 zvečer so bili poklicani poklicni gasilci na Kongresni trg 3, kjer je gorelo v podstrešju hiše, katere lastnica je gospa Ana Svetina. Dimnikar je namreč čez dan izžigal dimnik, pa se je vnelo tramovje v podstrešju. Gasilci so ogenj zadušili. Drugič pa so bili gasilci poklicani ob pol 3 zjutraj, ko se je vnel strop med drugim in tretjim nadstropjem, med stanovanji strank Marija Triller in Brezgar. Gasilci so morali strop izbiti, da so mogli pogasiti ogenj. Škode je več tisoč dinarjev.

☉ **Obsežna racija.** Kljub poletju se v mestu še vedno zadržuje precejšnje število brezdomcev, med katerimi je mnogo delomrznežev in potepuhov po poklicu. Nanje je včeraj napravila policija obsežno racijo. Prijeti so bili okoli 50 brezdomcev. Kakšnega zločinca med njimi sicer ni bilo, pač pa nekaj takih, ki so bili zasledovani. Te bo policija izročila sodišču, druge pa deloma kaznovala sama, deloma dala izgnati iz mesta, nekaj pa jih je bilo seveda izpuščenih, ker so dokazali, da imajo v mestu zaslužek, oziroma dom.

☉ **Največja izbira moških športsrajc; golf-maje, spodnje hlače, po nizkih cenah.** Goričar, Sv. Petra cesta 29.

☉ **Cerknica.** Karambol. V nedeljo popoldne se je peljal orožniški podnarednik g. Vodeb z motornim kolesom proti Begunjam. Na ovinku, že proti koncu trga, pri Turkovi hiši se je zgodila nesreča. Nasproti je privozil voznik. Ker je ovinec precej oster, ni bilo mogoče nesreče preprečiti. Gospod Vodeb je precej poškodovan na obrazu. Z njim se je peljal tudi g. Uznik, orožniški podnarednik, kateremu je pa nesreča prizanesla. Prav tako tudi vozniku. Tudi motorno kolo se ni poškodovalo. Sreča v nesreči je bila, da je prav tisti čas privozil z avtom zdravnik, ki je nudil ponesrečenemu prvo pomoč, nakar je bil prepeljan zvečer v bolnišnico v Ljubljano.

☉ **Nesreča s koso.** Mele Andreju iz Cerknice se je zgodila nenavadna nesreča. S koso je neprevidno ravnal. Obrazil se je na glavi in je moral iskati zdravniške pomoči. Ni manjkalo dosti, pa bi bila nesreča lahko katastrofalna.

☉ **Slovenost nove maše** smo imeli v Cerknici in v sosednji župniji Begunjah. V Cerknici je daroval prvo sv. daritev g. Premrov Jože iz Martinjaka, kateremu je pridigoval g. župnik F. S. Finžgar, v Begunjah pa je pridigoval novomašniku g. Pregelju prior g. Učak.

☉ **Vojaški nabori** so se vršili v Cerknici in nedeljo, ponedeljek in torek. Tudi ob tej priliki je bilo po Cerknici in okolici prav slovesno razpoloženje, celo preveč ga je bilo. Namreč po noči. Zlasti v noči od nedelje na ponedeljek. Naj bi vendar že enkrat spoznali rekruti, da lahko tudi na drug način pokažejo svoje veselo razpoloženje, kakor z razgrajanjem in tulenjem po noči. Pa tudi merodajne faktorje prosimo, naj posvetijo temu vprašanju malo več pažnje.

☉ **Dravograd.** Premeščen je iz Dravograda v Trbovlje g. Topliški Matija, podpredsednik finančne kontrole. Tamburaši v Dravogradu bodo zelo pogrešali soustanovitelja godbe, mi finančni organi pa bomo zelo pogrešali dobrega in zvestega tovariša in prijatelja. Na novem službenem mestu mu želimo obilo sreče in zadovoljstva! Organi finančne kontrole,

Mariborske vesti:

Zanimiv pravni spor

V Mariboru bo malokomu znano, da sta dve veliki stanovanjski stavbi za železnice v Kežarjevi in Betnavski ulici last neke zadruge na Dunaju. V obeh velikih poslopih je skupno 62 stanovanj. Stanujejo pa v njih člani zadruge, ki uživajo seveda ugodnosti zelo nizke stanarine. Po prevratu je vodil upravo teh hiš poseben sekvester, ki je nakazal stanovanje tudi drugim železničarjem, ki niso bili člani zadruge, oziroma jim je priznal iset pravice kot zadružnikom. Iz tega so se izcimili spori. Lastniki na Dunaju so stanovanje nečlanom odpovedali. Ti se seveda zopet upirajo taki odpovedi in radi tega je sedaj banska uprava v Ljubljani

☐ **Slovesna blagoslovitev in otvoritev** novega mostu na Mariborski otok bo v času letošnjega Mariborskega tedna.

☐ **Nedeljeno uradovanje pri MP.** Vse državni in mestni uradi imajo sedaj v poletnih mesecih nedeljeno uradovanje, edino Mestna podjetja delajo izjemo, uradujejo namreč tudi popoldne. Če ne trpi uradovanje radi nedeljenega delovnega časa drugod, gotovo bi tudi Mestna podjetja svojim uslužbencem lahko naklonila to dobroto vsaj v času najhujše poletne vročine julija in avgusta.

☐ **Na banovinski vinarski in sadjarski šoli** se vrši zaključna slavnost šolskega leta 1933-34. v soboto 28. julija ob 9. uri popoldne. Kmetovalci in prijatelji zavoda vabljani.

☐ **Pisarna Mariborskega tedna** se je preselila v prostore Otroškega vrta v Razlagovi ulici. Uradne ure od 8.—12. in 14.—18. Telefon št. 23-87.

☐ **Smrt pobira.** V splošni bolnišnici je umrla gospa Marija Wudler, stara 66 let. Naj počiva v miru.

☐ **Most dobi nov tlak.** Radi slabega tlaka je državni most predmet neštetihi pritožb. Sedaj se ga bo državna uprava vendar usmislila ter je že razpisala licitacija za tlakovanje dela mostu z lesenimi kockami. Je pa ta tak tlak draga zadeva, ker je predvidenih za napravo Din 287.600. Prav tako bi bilo potrebno izmenjati kamenit kockast tlak na obeh zadetih mostu.

☐ **Javna zahvala.** Gospa Klementina Kotnik, instrumentarka mestnega fizikata v Mariboru, je za nabiralnikom Protituberkulozne lige nabrala v ambulanci fizikata znesek Din 75 za azilski fond PTL ji izreka naj iskrenejšo zahvalo.

☐ **Naglo zidanje.** Z nenavadno naglico rastejo letos iz tal stavbe, ki so se pričele graditi z začetkom letošnje sezone. Dve trinadstropni stavbi v Kopališki ulici, dr. Blankeve in dr. Kristanove, sta že pod streho ter je delavstvo pri obeh te dni slavilo likof. V kratkem bo pod streho nova stavba v Valvazorjevi ulici, živahno pa napreduje tudi Guštinova-kino-palača na Grajskem trgu in Wögejev hišni blok.

☐ **Nova fara** se je osnovala v Mariboru in sicer v tukajšnji moški kaznilnici ter je dobila svojega dušnega pastirja. Zaenkrat šteje sicer samo 11 duš!

☐ **Tudi zavese niso varne.** Dolgim prstom pride vse prav — tudi zavese, ki so se jih

imenovala posebnega komisarja ter mu poverila upravo. Komisar si je izbral štirčlanski odbor izmed stanovalcev, ki naj bi vodil upravne posle. Tudi s to rešitvijo je lastništvo hiš nezadovoljno ter je po neuspelih intervencijah potom svojega pravnega zastopništva in avstrijskega konzulata v Ljubljani vložilo tožbo na sodišče. Sodišče je sedaj pred težko odločitvijo, ki najbrže ne bo mogla rešiti spora zadovoljivo za obe stranki. Najvažnejši momenti, ko bi bilo mogoče dobiti obe poslopji v naše roke, so namreč že zamujeni. Za končno rešitev tega vprašanja vlada v krogih mariborskih železničarjev izvanredno zanimanje.

polakomnili v stanovanju gospe Mirovič na Livadi.

☐ **Hlod na glavo.** V tukajšnji železniški delavnici se je zgodila huda nesreča. 36 letnemu delavcu Blažu Kalunderu je priletel težek hlod z viška na glavo. Kalunder je zadobil pretres možganov ter so ga morali prepeljati v bolnišnico.

☐ **Izrednega občnega zbora** ni imelo društvo »Perunc«, kot smo poročali včeraj, temveč kolesarska sekcija Paruna na Teznu.

☐ **Narobi.** Letos se vršijo nabori za v Mariboru pristojne vojaške obvezance letnikov 1907 do vključno 1914. od 1. do vključno 6. avgusta in sicer v Gambrovi dvorani, vsakokrat s pričetkom ob 7. uri zjutraj. Na pozivih, ki se sedaj dostavljajo nabornikom, je točno navedeno, katerega dne in s katerimi dokumenti naj se pozvani rekruti javijo naborni komisiji.

☐ **Na obsku zaročenke — obstreljen.** V ponedeljek se je na meji v St. Ilju zopet dogodil tragičen slučaj. Mejač je moral streljati na človeka, ki je skušal skrivaj prestopiti mejo, pa ni obstal na pozive. Prva krogla mu je šinila mimo glave ter mu ranila ustnice pa ga je zadela v desno ramo in ga vrгла na tla. Ranjenec je povedal, da se zove Franc Baumann ter je star 26 let. Doma je iz Kogelberga pri Lipnici v Avstriji. Mejo je hotel prekorčiti, da bi obiskal svojo v naši državi stanujočo zaročenko. Pri njem niso našli ničesar, kar bi dokazovalo, da je skušal tihotapiti. Ko ga je zdravnik obvezal, so ga mariborski reševalci prepeljali v mariborsko bolnišnico.

☐ **Pritožbe proti vremenski hišici** se čujejo iz vrst mariborskih vremenslovcev. Tako so statistični podatki o Mariboru še vedno na podlagi ljudskega štetja iz leta 1921. Dasi smo imeli tako štetje tudi leta 1931. Vremenski diagrami kažejo podatke za dan nazaj itd. Najprimernejše bi bilo, če bi vzela hišico v svojo oskrbo Turjsko-prometna zveza, ker je vremenokaz velikega pomena za mariborske turiste.

☐ **Tihotapstvo volov nevarno.** V zadnjem času je postalo »švercanje« goveje živine čez mejo v Avstrijo zopet dobičkonosno. Naši obmejni organi so te dni zaplenili na meji tri pare volov in sicer dva pri Sv. Kungoti enega pri Kaplji. Tihotapci so bili naši kmetovalci iz obmejne cone, ki so sedaj ob živino in denar.

Celje

☉ **Vlom v pisarno »Slovenčeve«** podružnice. V noči od ponedeljka na torek je bilo vlomljeno v našo podružnico v Cankarjevi ulici. Ko je prišel včeraj zjutraj kakor po navadi v pisarno sluga Stanko Fajsi, je opazil, da so vrata, ki vodijo v pisarno iz veže, odprta, znamenje, da smo imeli ponoči neprijeten obisk. Ko je prišel nato ob 8 v pisarno upravnik, je ugotovil, da je do sedaj še neznan vlomilec vlomil v miznico in odnesel 1581 Din gotovine, pustil pa je 6.25 Din satnih parkih novcev, katerih se mu poleg bogatega plena ni izplačalo odnesti. Iz sosednjega predala je pa odnesel nekaj nad 100 Din, last ljudske knjižnice, ki ima istotam svoje prostore. Ko je vlomilec opravil svoje delo, je zopet izginil. Zjutraj smo takoj naznanili zadevo tukajšnji policiji, ki je napravila natančno preiskavo, se podala za vlomilec, katerega bo, tako upamo, tudi izsledila. — Prejšnji večer sta se namreč klatila v bližini dva mlajša, boljše oblečena moška, okrog 7 zvečer je pa nekdo skušal odpreti omenjena vrata, ki vodijo iz veže v pisarno; tega je opazila postrežnica družine Strašek iz iste hiše, katero je neznanec tudi vprašal, če je tu vhod k Puškinu (trgovina zraven »Slovenčeve« podružnice). Policija je tudi že zjutraj ugotovila, da se je vlomilec skril že podnevi v klet, kjer je našla sledove, ter se nato ponoči spravil na delo, katerega je tudi temeljito opravil. — Na tem mestu moramo ponovno ugotoviti, da se klati v zadnjem času vedno več postopačev, ki nadlegujejo mirne ljudi in če zlepa ničesar ne opravijo, se pač maščujejo na zgoraj opisani način.

☉ **Dolgoprstnež na trgu.** Včeraj popoldne je bil aretiran na Glavnem trgu 33 letni brezposelni pekovski pomočnik iz Bobovice pri Mariboru, Mat. M., ker je hotel na Glavnem trgu okraati več žensk, ki so pa to opazile in je njim ušel ter se skril na podstrešju neke hiše na Slomskem trgu, kjer ga je dobil stražnik. Isti možakar je skušal krasti na Glavnem trgu že prejšnji dan.

☉ **Število brezposelnih v Celju** znaša po zadnjem izkazu 298, po prejšnjem izkazu jih je bilo pa 307.

Ptuj

V osmrtnico blagopokojnega notarja g. Antona Carlija se je vrnila pomota. Pogreb se namreč vrši iz bolnišnice na mestno pokopališče ob 18 in ne ob 16. Razen tega se mora pravilno glasiiti ime hčerke Vida in ne Ida.

☉ **Nezgode in nesreče.** Huda nesreča se je zgodila v nedeljo, 22. t. m. na javni cesti v Vurbergu, tik pod gozdarsko hišo grofa Herbersteina. Nek ptujski avto je privozil od Sv. Martina proti Ptuj; dohitel je na navedenem mestu 8-letno hčerko posestnika iz Rogoznice, občina Korena, Matildo Fradi, ki je korakala s svojimi etarši proti Vurbergu. Na soferiovo znamenje so se etarši izognili na desno stran ceste, Matilda pa na levo stran, tako, da je bila pot soferju odprta. Otrok pa je približno 2 metra pred avtom nenadoma skočil na cesto in se hotel pridružiti svojim staršem. Ker ni bilo več mogoče se izogniti, je avto Matildo udaril s tako silo, da je obležala nezavestna. Isti avto je otroka pobral in ga pripeljal v ptujsko bolnišni-

co. Poškodba je smrtnonevarna in se še ne ve, ali ji bodo rešili življenje, ker je še vedno v nezavesti. — Nevarno se je ponesrečil Jožef Leskovšek, mizarski vajenec pri mojstru Murko. Splezal je na slivo, veja pa se je nenadoma zlomila in vajenec je padel na plot. Zlomil si je desno nogo nad kolonom. Reševalci so ga prepeljali v ptujsko bolnišnico. — Huda krava je s svojimi rogovi nevarno poškodovala 10-letno Dragico Hreničevo, hčerko delavca iz Bednje. Otroka so prepeljali v bolnišnico.

Trbovlje

Občinske volitve, ki so bile zadnje nedelje, so zopet prinesle zmago Klenovškovi listi, ki je dobila 1575 glasov; kljub spremembi občinskih mej samo 5 glasov manj kot zadnjič. Pripade ji 32 odbornikov. Korenova lista, ki je nastopila mesto prejšnje JNS je dobila 812 glasov in 4 odbornike, nazadovale je za nad 500 glasov in za dva odbornika. Pri volitvah ni bilo nobenega pritiska tudi od strani rudnika ne in se večina uradništva volitev sploh ni udeležila. Udeležba je bila samo 54%. Volivni boj je trajal samo en teden.

Novi župan Klenovšek Jakob je obratovodja zadrzne elektrarne in predsednik soc. Delavskega doma, podžupan pa Jordan Avgust, ključavničar pri rudniku in vodja »Slovenčeve« podružnice v Trbovljah, ostali odborniki so vzeti sorazmerno izmed rudarjev, kmetov in obrtnikov, da bo novi občinski zastop nudi pravno sliko prebivalstva naše občine. Upati je, da se bodo sedaj razmere na občini ustalile in se bo lahko pričelo s plodonosnim delom posebno v prid težko preskušanemu trboveljskemu delavstvu.

Na počitnice je poslal trboveljski Rdeči križ 40 rudarskih otrok, 26 iz Trbovelj in 15 iz Hrastnika. Grede na Dolenjsko v Boštanj, kjer bo dosti dobrega zraka, vode in hrane, da si okrepe slabotno zdravje.

Št. Jernej

Zlata maša našega g. župnika A. Lesjaka bo v nedeljo, 5. avgusta. Z ozirom na težke case je g. jubiliat izrazil željo, naj bi se prireditev izvršila v kar največji skromnosti in tišini.

Pogorelo je gospod. poslopje posestnika Jožeta Srebrnjaka iz Roj. Zrtev ognja je postala tudi lepa telica in več gospodarskih predmetov. Omenjenemu poselniku je tudi pred par leti že pogorela domačija in je tedaj zgorelo tudi malo dete. Kakor tedaj, tako so najbrž tudi sedaj zažgali otroci.

V isti vasi je pretekle dni zgorela tudi kovačnica posest. Kromarja in to že drugič v enem letu.

Strela je udarila v domačijo posestnika Maznika na Polhovci in jo uničila do tal. Zgorelo je obilo žita in mnogo kmetijskega orodja. V vseh treh slučajih požarov je ogromna škoda le delno krita z malenkostno zavarovalnino.

Naši Gorjanci imajo letos mnogo navdušenih obiskovalcev. Med drugimi so jih pretekli dni obiskali tudi šolarji iz daljne Cerknice pod vodstvom g. šol. upravitelja in gg. kaplanov Kovačiča in Kitarja. Mladina je bila zelo navdušena nad lepoto naših divnih vršacev.

Zobozdravnik specialist
dr. Ivan Oblak
ne ordinira od 22. avgusta

Knez Pavle prevzel predsedništvo Rdečega križa

Pred nekaj dnevi se je vrnil knez Pavle z daljšega potovanja iz inozemstva in je na Vidov dan, 28. junija t. l. prevzel dolžnost predsednika društva Rdečega križa. Tega dne so mu bili predstavljeni v dvoru člani predsedništva in izvršilnega odbora društva ter se je vršila konferenca, na kateri sta mu l. podpredsednik senator dr. Svetozar Tomič in direktor društva referirala o splošnih poslih, predsednika glavnega nadzornega odbora in predsedniki sekcij pa o raznih panogah društvenega dela.

Knez Pavle je izrazil svoje posebno zadovoljstvo z dosedanjim delom Glavnega in ostalih odborov društva ter je izrazil upanje, da bodo vsi odbori in člani društva tudi nadalje vztrajali v tem delu, s čimer ga bodo najbolje podprli pri izvrševanju njegovih predsedniških dolžnosti.

Na tej konferenci se je sklenilo, da se najaktivnejše zastavijo vse moči za razširjenje organizacije v naši kraljevini s tem, da se bodo osnovali odbori in poverjeništa društva v vseh občinah v smislu odredb zakona o društvu Rdečega križa, kar ta izrečno predpisuje. To pripravljeno delo, katero je osnovano za izvršitev glavnih namenov društva, je pa odvisno v prvi vrsti od števila sodelavcev. Vseled tega se mora posvetiti posebna briga in pazljivost pridobivanju članstva, tako da bo tudi naša družba po vzgledu enakih društev v drugih državah dosegla ono moč, katero naš Rdeči križ po svojem delu v polni meri zasluži in katero je naši državi in našemu narodu potrebna. Po podatkih, kateri so prispeli dosedaj od državnih blagajin in poverjenikov, je znatna večina državnih namestencev že vpisana v članstvo. Vojaške komande in oblasti v tem oziru prednjačijo; so komande, pri katerih so vsi od najvišjega starišine do redova vpisani v članstvo društva. Pričakovati je, da bodo do konca leta skoraj vsi državni namestenci s svojim vpisom v članstvo in aktivnim sodelovanjem pomagali pri društvenem delu, toda največja podpora se pričakuje od ostalega prebivalstva. Organizacija se ni povsod izpeljala, pokazalo se je pa, da je uspeh hiter in siguran povsod, kjer obstoja volja, poživljanje in ljubezen za veliko

dobrotvorno ustanovo Rdečega križa. V posameznih krajih, posebno v južni Srbiji, so okrajji, v katerih so že ustanovljeni odbori v vseh občinah. V osnovnih, srednjih in drugih šolah je vpisano nad 350.000 mladine, katere se v organizaciji Podmladku Rdečega križa pripravljajo za izpolnjevanje dolžnosti dobrih državljanov, članov in samarijanov Rdečega križa.

Knez Pavle je izrazil svoje zadovoljstvo, da more stati na čelu našega Rdečega križa ter je sporočil vsem sodelavcem tale pozdrav:

»Vrnivši se s potovanja iz inozemstva sem z veseljem prevzel dolžnost predsednika društva Rdečega križa naše drage kraljevine Jugoslavije.

Naše društvo je znano in spoštovano med narodom vsled svojega dobrotvornega dela. To mi daje upanje, da bom našel v izpolnjevanju poverjenih mi dolžnosti mnogoštevilne in navdušene sodelavce in da bo naš Rdeči križ sposoben in pripravljen, da izvrši svoje naloge, katere njegovi vzvišeni zaščitniki in naš narod od njega pričakujejo. Vsem odborom, članom in prijateljem Rdečega križa pa sporočam svoj pristen pozdrav!

Pavle, s. r.

Glavni odbor društva Rdečega križa, ponosen in srečen, da more z zaupanjem in vero na uspeh nadaljevati svoje delo pod vodstvom svojega vzvišene predsednika, bo v najkrajšem času začel s pripravami za izpolnjevanje tudi drugih važnih nalog, posebno pa s pripravljanim svojega pomožnega osebja — prostovoljnih bolničarjev in bolničark poleg pripravljanih samarijanov in samarijank za izkazovanje prve pomoči v slučaju neprijetnega napada iz zraka in v nesrečnih slučajih, kar je vse vršil tudi dosedaj.

Z ozirom na gornji poziv Nj. Vis. kneza Pavla in Glavnega odbora društva Rdečega križa vabimo vse naše sodelavce, da javijo svoj pristop kot redni člani našim edinicam, ki obstojajo že skoraj v vseh občinah.

Dravski banovinski odbor društva Rdečega križa kraljevine Jugoslavije.

Posetite Maribor! III. Mariborski teden

od 4. do 15. avgusta 1934

Revija kulturnega, gospodarskega in družabnega življenja Mariborskega okrožja.
50% popust na železnice in parnike.

Krosnik Jakob pri okrožnem sodišču v Celju, Amalič Julij pri okrožnem sodišču v Mariboru, Zupšek Alojzij pri okrožnem sodišču v Celju, Fürst Ljudevit pri okrajnem sodišču v Šmarju, Pavliček Maks pri okrajnem sodišču v Radečah, Remec Angel pri okrajnem sodišču v Slov. Bistrici, Fras Janko pri okrajnem sodišču v Šmarju, Rožane Anton pri okrajnem sodišču v Cerklju, Kogej Anton pri okrajnem sodišču v Vel. Laščah, Bervar Adolf pri okrajnem sodišču v Celju, Kralj Alojzij pri okrajnem sodišču v Mariboru, Weber Minka pri okrajnem sodišču v Ljubljani.

Ostale vesti

— V Einsiedeln! Kdor se je odločil, da gre z nami, naj pošlje l. obrok 300 Din do 30. t. m., da ugotovimo, kolika je zagotovljena udeležba v svrhu priprave. Pojasnila pri: List »Po bojem svetec, Ljubljana, Tyrševa cesta 17.

— Prepovedan tisk. Službene novine od 20. t. m. objavljajo, da je državno pravdnstvo v Zagrebu prepovedalo prodajati in razširjati št. 29 tednika »Nedjelja«, ki se tiska v Zagrebu.

— Vseslovenski čebelarški kongres v zvezi s čebelarstvo bo letos v dneh od 26. do 31. avgusta v Belgradu. To bo velika skupščina slovenskih čebelarjev iz Češkoslovaške, Poljske, Rusije in Bolgare. Važna predavanja na kongresu bodo pokazala uspehe in napredek slovenskega čebelarstva ter podala smernice za njegov bodoči razvoj. Jako zanimiva bo pa razstava, ki bo podala sliko celokupnega našega čebelarstva stanja. Našim čebelarjem je podana izredno ugodna prilika, da si bodo lahko za mal denar ogledali to velepomembno prireditve. Vseslovenski čebelarški kongres, ki se vrše v razdobju več let in takrat v glavnih mestih sosednjih slovenskih držav, ne nudi našim čebelarjem prilike, da bi si jih ogledali, ker zahtevajo za posameznika velike izdatke. Polovična vozna cena, 288 Din tja in nazaj, pa ni nikar previsok znesek, da bi ga čebelarji ne mogli žrtvovati. Čebelarji, prijavite se glavnemu tajništvu Čebelarstva društva in zahtevajte

Radost na zraku in soncu Vam daje NIVEA

Pred sončenjem morate nadrgniti svoje telo s Nivea kremo ali Nivea oljem. S tem zmanjšate

nevarnost sončarice, obenem pa dobite krasno bronasto barvo kože.

Nivea na zraku in soncu!

pojasnila. Pripravite predmete za razstavo, ki jih bo društvo skupno odposlalo v Belgrad. Razstavnici predmeti morajo biti Čebelarstvu društvo prijavljeni najkasneje do 1. avgusta t. l. Prijave pošilja na zahtevo tajništvo društva.

— Razpis književnih nagrad. Mladinska matrica razpisuje za svoje redne publikacije tri književne nagrade, in sicer: 1. 3000 Din nagrade za najboljšo izvirno umetniško in vzgojno povest, ki bi bila primerna za mladino po 10. letu. S nov je lahko zajeta iz sodobnega življenja ali iz naše zgodovine, mora pa imati zdravo jedro. Obseg ca. 6 tiskanih pol formatov rednih izdaj Mladinske matrice. 2. 3000 Din za najboljši spis z nacionalno vzgojno tendenco, ki bi bil pripravljen dvigati narodni ponos in samozavest pri naši mladini. Obseg ca. 5 tiskanih pol. 3. 2000 Din za spis ali slikanico za otroke od 6. do 9. leta. S nov je lahko poljubna, realistična ali pravljica, resna ali šaljiva. Obseg: 4 tiskane pole. Nagrada bodo samo dela, ki so zrela in primerna za tisk. Ta dela dobe tudi običajni honorar. Če med dospelimi rokopi ne bi bili tudi najboljši vredni razpisanih nagrad, si pridruže odbor pravico znižati nagrade ali celo odkupiti rokopise — s privoljenjem avtorjev seveda — za samo običajni honorar Sprejemajo se le tipkani rokopisi, poslani po pošti, ki naj bodo opremljeni z geslom. Isto geslo naj nosi tudi zaprta kuverta, ki pa naj vsebuje le geslo in kontrolno številko brez imena in naslova avtorja. Naslove in imena sporočijo tajništvu Mladinske matrice tekmovalci šele po presoji, ki bo objavljena v »Učiteljskem tovaršcu«, da se jim lahko vrnejo rokopisi, oziroma izplača nagrada. Radi identifikacije naj navedejo tedaj konkurenti še geslo in kontrolno številko. Rokopise sprejema do 1. januarja 1935 tajništvo Mladinske matrice v Ljubljani, Franciškanska ulica 6, kjer se dobijo tudi podrobnejše informacije. — Odbor Mladinske matrice.

— Samoumor. Od St. Jerneja pri Ločah poročajo: Snoci, 22. t. m. se je doma na podstrešju obesil 19letni Bogatin Janez, sin nedavno ubitega Bogatina Matije, posestnika v Zg. Lažah. V soboto prej je bil v Konjicah potrjen v vojake. Preden je šel v smrt, je s svojimi tovariši popaval ter svoje žalostno dejanje najbrž storil v pijanosti. Zapušča mater in dva nedolna brata, od katerih pa je eden pohabljen.

— Pri haemeroidah, zaprtju, ranitvi črevesa, tvorih, pritisku vode, bolečinah v križu, tesnobi v prsih, utripanju srca ter omotici dosežemo z uporabo naravne »Franz-Josef« *grenčice vselej prijetno olajšanje, večkrat pa celo popolno ozdravljenje. Strokovni zdravniki za notranje bolezni predpisujejo v mnogih slučajih vsak dan zjutraj in zvečer pol kozarca »Franz-Josef« *vode.**

— Če ste bolni na želodec, črevesju, ledvicah, žolčnih kamnih, hemoroidih, astmi, eklerozii, upoznajte se z odličnim delovanjem naravne, domače JORDAN gorke vode. Ni treba dajete. Dobi se povsod. Glavno skladišče Belgrad, Knez Mihajlova ulica 16.

— Lov na divje svinje. Okrajni glavar v Šmarju pri Jelšah je izdal naslednji razglas: V samolastnih loviščih veleposelnikov dr. Ferdinanda Attensa in Kobija, posebno v revirju »Hartensteine« *ter v okoliških občinskih loviščih Veterinik, Kozje, Pilštanj in Zagorje, so se objavile v večjem številu divje svinje, ki povzročajo ondotnim posestnikom na poljskih pridelkih škodo. Da se prepreči nadaljnjo škodovanje tamošnjega siromašnega prebivalstva, odreja uradno v smislu § 66 štajerskega lovskega zakona lov na divje svinje za dne 28. julija t. l., to je v soboto s sestankom ob 7 zjutraj v Kozjem pred občinskim uradom. Kot vodjo tega lova odreja revirnega gozdarja in oskrbnika g. Franca Požarnika iz Podčetrčka. Lovilo se bo brez psov po tozadnevem načrtu, ki je vsakomur na vpogled na uradni občinski deski v Kozjem. Lov se po potrebi ponovi sledečega dne t. j. 29. t. m. po navodilih vodje lova. Za lov je potrebno: 100 strelcev, ki naj imajo primerno orožje in municijo t. j. risanice s krogli ali navadne puške s krogli. 8 poklicnih lovcev — lahko tudi več — za nastavljanje strelcev ali kot vodje gončev. 50 gončev, ki jih imajo staviti na brezplačno razpolago obmejne občine Kozje, Pilštanj, Veterinik in Zagorje v sorazmernem številu. Vse odredbe,*

izdane po lovovodji za časa lova, se morajo strogo izpolnjevati radi osebne varnosti in preprečitve nesreč, posebno se pa opozarjajo gg. strelci, da svoja odrejena mesta ne zapuščajo brez znanja lovovodje in se na stojiščih in za časa lova ne govorijo ali sicer povzročijo hruse. K obilni udeležbi vabim vse lovce omenjenih občin, ki posedujejo orožne liste.

— Pri hemeroidali bolezni, zagatenju, nateganih črevih, abcesih, sečnem pritisku odebelenih jetrih, bolečinah v križu, tesnobi v prsih, hudem srčnem utripanju, napadih omotice prinaša uporaba naravne »Franz Josefove« *grenčice vedno prijetno olajšanje, često tudi popolno ozdravljenje.*

Vaš organizem, zlasti pa čreva

je treba dnevno očistiti! Nič lažjega kakor to! Spijte dnevno na tešče par kozarcev

ROGASKE

mineralne vode, pa boste kmalu občutili njeno blagodejno delovanje!

Sah

Šahovski turnir v Zürichu

V devetem kolu šahovskega turnirja v Zürichu je izgubil Grob italijansko partijo proti Aljehinu, Gygli indijsko partijo proti Flohru, Heneberger je premagal Jossa, Bogoljubov Müllerja, partija Stahlberg : Euwe je bila remis, Johner je nepričakovano premagal Niemcoviča, prekinjena pa sta v nejasni poziciji partiji Bernstein : Nägeli in Rosselli : Lasker.

Stanje po IX. kolu je: Flohr 7½, Aljehin in Bogoljubov 7, Euwe 6½, Stahlberg 6, Lasker 5½ (1), Johner 5, Heneberger 4½, Müller 4 (1), Niemcovič 4, Gygli in Grob po 2½, Nägeli in Rosselli po 1½ (1), Joss 1.

V desetem kolu je v živahni igri dobil Flohr proti Stahlbergu, kar je bila najmočnejša igra tega dne. Zmagal je tudi Bogoljubov nad Nägeliem.

Stanje po X. kolu je naslednje: Flohr 8½, Bogoljubov 8, Aljehin 7 (1), Euwe in dr. Lasker po 6½ (1), dr. Bernstein in Stahlberg po 6, Johner 5 (1), Heneberger 4½ (1), Niemcovič 4 (1), Müller 4, Grob 3½, Gygli in Rosselli po 2½, Nägeli 1½, dr. Joss 1.

Naznanila

Ljubljana

1 Nočno lekarniško službo imajo lekarne: mr. Ba. hovec, Kongresni trg 12; mr. Ustari, Sv. Petra cesta 78 in mr. Bočvar, Celovška cesta 34.

Maribor

m »Maribor«, moški zbor, ima v petek pevsko vajo. Vail

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Sreda, 25. julija: 12.15 Reprodukcijska glasba 12.45 Poročila 13.00 Čas, reprodukcijska glasba 13.00 O verstih (g. France Terzaglav) 13.30 Kriza individualizma v književnosti (g. France Volnik) 20.00 Koncertni duo, klavir — čelo (g. Trost — g. Leskovic) 21.00 Koncert pevskega društva »Cankar« *22.00 Čas, profil, reprodukcijska glasba.*

Četrtek, 26. julija: 12.15 Reprodukcijska glasba — 12.45 Poročila — 13.00 Čas, reprodukcijska glasba — 13.00 Po ljubljanskih sprehajališčih (Ciril Kočvar) — 13.30 Ljubljanski židje v minulosti (Dostal) — 20.00 Prenoč iz Belgrada — 22.00 Čas, poročila, plošče.

Drugi programi:

SREDA, 25. julija: Belgrad: 19.00 Baletska gl. 19.30 Nar. pesmi 20.00 Ljubljana — Zagreb: 20.00 Ljubljana — Dunaj: 17.50 Bachove pesmi 19.30 Ork. konc. 20.45 Dunajski ljudski večer — Budimpešta: 20.30 Trubadur, opera, Verdi (plošče) — Milan-Trst: 20.45 Igra 21.00 Ork. gl. — Rim: 20.45 Ernani, opera, Verdi — Praga: 19.25 Vavštovo pesmi 19.45 Svet. vojna iz scen čeških dramatikov 21.00 Ork. in vok. konc. — Brno: 19.10 Godba na pihala 20.10 Ork. konc. — Bratislava: 20.00 Konec brezposelnih glasbenikov — Varšava: 20.12 Mandoline in petje 21.12 Pesmi — Monakov: 19.00 Glasbeni prenos — Frankfurt: 19.00 Zabavna gl. — Lipsko: 20.45 Ernani, prenos opere iz Rima — Vratilava: 20.30 Večerni koncert.

Kaj pravite?

Kaj ne, kako lepo je pospeševali družinsko življenje. Ako si na pr. samec in se želiš poročiti, moraš imeti pri nas še kaj pod palcem ali pa vsaj zanesljivo trajen zaslužek. V Nemčiji ti celo država seže nekoliko pod pazduho in ti posodi nekaj jurjev, da si moreš osnovati družinsko srečo. Kaj takega bi bilo dobro uvesti tudi pri nas.

O vsem tem pa najbrže nima pojma listi podjetnik pri nas (v Nemčiji bi bil sedaj že v koncentracijskem laboru), ki je zadnjič odpovedal svojem uslužbenec službo z motivacijo, da se je poročil. Uslužbenec je seveda ob pravem času poprej obvestil gospodarja, da se bo poročil. Gospodar je na to molčal. Ko se je uslužbenec res oženil, mu seveda ni padlo na misel, da bi prošil gospodarja, naj mu poviša plačo, toliko predznen ni bil. Misli si je: »Bo že nekako šlo, saj bova tudi s to plačo izhajala.«

Komaj pa je minulo pet šest dni po poroki, pride gospodar in mu službo odpove, češ, da za oženjene ni mesta pri njegovem podjetju. Gospodar je bil prebrisan in si je mislil: »Zdaj me fant še ne prosi za povišanje plače, pač me bo gotovo pozneje, ko dobi otroke in se mu družina poveča. Boljše je, da mu sedaj odpovem.« In je to seveda storil.

Mlada sreča, ki se je komaj začela, je bila s tem uničena, gospodar pa se smeje svoji prebrisanosti in dalekovidnosti.

Koledar

Sreda, 25. julija: Jakob (Rado), apostol; Krištof.

Osebnosti

— Na Brezjah so se 22. t. m. poročili: Podmiljšak Ivan, orožnik iz župnije Blagovica, s Kristino Strečan iz župnije Zalec. — Majcen Anton, orožnik s Turjaka, s Cepak Kristino iz župnije Gorje pri Bledu. — Stremfelj Jožef, delavec iz župnije Nova Oselica, z Gruđen Marijo, rojeno v Stari Oselici. — Bilo srečno!

— Iz državne službe. Napredovali so za višje pisarniške oficiale 7. pol. skup. na dosedanjih službenih mestih pisarniški oficiale 8. pol. skup.: Čerček Anka pri okrajnem sodišču v Ljubljani, Trojner Martin pri okrajnem sodišču v Mariboru, Gostiša Anton pri okrajnem sodišču v Radečah, Čuk Stanko pri okrajnem sodišču v Kranju, Matičič Anton pri okrajnem sodišču v Logatcu, Vrančič Vinko pri okrajnem sodišču v Novem mestu, Kune Dragorad pri okrajnem sodišču v Črnomlju.

Kulturni obzornik

Še enkrat: Zemljevid Slovenske Krajine

K nekaterim zgodovinskim razlogom, ki jih je Panonicus v svojem poročilu o ravnomar izšel zemljevidu Slovenske Krajine navedel v podkrepitve poimenovanja Slovenska Krajina in proti novejšemu poimenovanju Prekmurje, bi podpisani dodal še en čisto geografski razlog, ki govori za ohranitev starega pristnega imena Slovenska Krajina.

Pod imenom Prekmurje se danes splošno razume samo ono slovensko ozemlje onstran Mure, ki je po Trianonski mirovni pogodbi pripadlo naši državi. Slovenci tostran Mure pa vse preveč radi pozabljamo, da ob tej priložnosti ni vse slovensko ozemlje onstran Mure pripadlo naši državi, kakor bi se to po božji in naravni pravici moralo zgoditi, ampak da so en del, t. j. oni onstran razvodja ob Srebrnem bregu vse tja do Rabe s središčem v Monostru dobili Madžari, — tudi tu je, kakor v toliko drugih primerih na mirovni konferenci zmagalo razvodje nad etnografsko mejo — dočim je drugi del, t. j. danes takozvani »radgonski kote« *z mestom Radgono pripadel po St. Germainski mirovni pogodbi Avstriji.*

Novi Maučec zemljevid obsega vse slovensko ozemlje onstran Mure: poleg našega jugoslovanskega tudi ono, ki je pripadlo Madžarom ozirom. ono, ki so ga dobili Avstriji, in nosi popolnoma pravilno naslov Zemljevid Slovenske Krajine, kakor se je to ozemlje od nekdaj imenovalo in kar je Panonicus z zgodovinskega sta-

lišča dovolj podkrepil v svojem poročilu. Če bi bil dal Maučec svojemu zemljevidu naslov Zemljevid Prekmurja, kakor bi to nekateri radi, bi tudi z geografskega stališča pograbil, ker geografski Prekmurje ne more segati preko razvodja ob Srebrnem bregu na Goričkem, ki je bilo, kakor rečeno, žal, merodajno pri razmejitvi.

Poimenovanje Prekmurje je uvedel pravzaprav dr. Matija Slavič, univ. profesor, rojak z najbližjega Murskega polja na štajerski strani, s svojo znano informativno knjižico, ki je bil na mirovni konferenci v Parizu ekspert za ta del bodoče jugoslovanske državne meje. S tem pa je razbil staro ime Slovenska Krajina, ki je ostalo kakor doslej tako tudi poslej v rabi večinoma le še pri domačinih. Maučec pa je s svojim zemljevidom zopet uveljavil staro ime. S tem nas je hotel tudi opozoriti, da ne pozabimo na neodrešeni del Slovenske Krajine, kateremu se nismo in se tudi nikdar ne moremo odreči.

Na svojem zemljevidu je Maučec dalje prvi označil tudi prastaro in še vedno živo razdelitev Slovenske Krajine na Dolinsko, Ravensko in Goričko. Ozemlje pa, ki je ostalo pod Madžarsko, je označil s poimenovanjem Rabaska dolina, s čimer se ne morem popolnoma strinjati. »Novinec«, najstarejše glasilo Slovenske Krajine, rabijo za ta del slovenskega ozemlja — po mojem mišljenju — bolj pravilno ime Rabaska Slovenska Krajina. V onem delu ob Rabi, kjer prebivajo še Slovenci, ni mogoče več govoriti o kaki dolini; tudi domačini, kolikor mi je znano, ne rabijo tega imena. Rabaska dolina, če jo že hočemo imeti, je više ob gornjem toku Rabe na popolnoma nemškem ozemlju.

Maučec je končno na svojem zemljevidu prvi uporabil stara slovenska in edino živa imena za nekatera leta 1919. popačena krajevna imena. Pod vplivom madžarskih imen so l. 1919.

Soboto krstili za Mursko Soboto (Mura-Szombat), Grad za Gornjo Lendavo (Felső-Lendva) in Lendavo za Dolno Lendavo (Alsó-Lendva). Vsem tem in drugim krajevnim nazivom je dal Maučec ono ime, ki ga rabi za nje slovensko ljudstvo.

Te in vse druge lastnosti novega Maučecovega zemljevida, ki jih je v svojem poročilu poudaril že Panonicus, dovolj izpričujejo vrednost njegovega zemljevida. Maučec je učenec ljubljanske geografske šole in tako njegovo delo služi tudi njej v čast. Natisnila pa je zemljevid Jugoslovanska tiskarna tako, da je lahko ponosna nanj.

★

Umetnostni zgodovinar dr. Stefan Poglayen-Neuwall v Ljubljani. Včeraj je prišel v Ljubljano znani umetnostni zgodovinar in kritik dr. Poglayen-Neuwall, ki je v raznih svetovnih umetnostnih revijah že večkrat poročal o slovenski umetnosti in umetnikih, med drugim tudi o Tonetu Kraju. Lansko leto je n. pr. prinesla »Die Weltkuns« *njegov članek o slovenski Narodni galeriji, kjer je z razumevanjem in dobrim poznavanjem pisal o slovenskih umetnostnih smerah od 14. stoletja do danes. Dr. Polayen je prišel iz Benetk z namenom, da si ogleda še nekatere slovenske umetnostne spomenike. Kot prijatelja slovenske umetnosti ga toplo pozdravljamo.*

Richard Strauss, eden izmed najvidnejših sodobnih svetovnih kompozitov, je pravkar dovršil novo veliko opero »Molčeca žena«. Premiera dela, ki dokazuje, da je Strauss kljub visoki starosti še zmerom svež, bo v začetku prihodnje sezone in sicer v Draždanih.

Za stoletnico rojstva Marka Twaina, velikega ameriškega humorista, ki bo prihodnje

leto, se Amerika marljivo pripravlja. Tako je »Družba Marka Twaina« *pravkar izdala knjigo, v kateri so zbrani nekateri podatki o njem. Zanimivo so v knjigi posebno osebnosti, ki se prištevajo med častilce ameriškega humorista. Med drugimi so tu: predsednik Roosevelt, Mussolini, Bernard Shaw, nedavno umrli Galsworthy, André Maurois, G. K. Chesterton itd.*

Natečaj za socialne romane. Da odgovarja času socialna literatura, ki obravnava sodobna pereča socialna vprašanja, se vidi med drugim po raznih razpisih nagrad, ki jih razpisujejo zadnje čase posamezne založbe, družbe, akademije itd. Tako je newyorško založništvo The John Day Company razpisalo 750 dolarjev nagrade za novi ameriški proletarski roman, a akademija za socialno pomoč je razpisala natečaj za najboljši roman o boljševizmu. K sodelovanju so povabljeni najboljši pisatelji sveta.

Umetniki v Španiji. Sicer žive danes umetniki po vseh svetovnih državah bedneje kakor kdajkoli prej, vendar se nam zdi (kakor beremo v listih), da stoji Španija v brezbriznosti za svoje umetnike na poslednjem mestu. Vzemimo za primer samo Madrid: Zadnje čase je bilo tam 66 zasebnih razstav s 1680 slikami. Od teh je bilo prodanih le 24 slik! Če pomislimo, da je Španija domovina Goya, Velasqueza in Murilla, moremo komaj razumeti sodobne Špance.

Prejeli smo: La Yougoslavie à l'Assemblée générale de la Société d'Histoire Diplomatique, Paris, 1934. Ponatis iz »Revue d'Histoire Diplomatique«. Knjižica vsebuje sledeče članke: Une journée du Ministre de Serbie à Péterograd, Le 24 juillet 1914 (Spalajković); Impressions de Belgrad (A. Bonnard); Allocation de M. le Conte de Saint-Aulaire. — Dr. Andrija Spiletak: Strossmayer i pape. Djakovo, 1934.

Povodenj na Poljskem

Za 1 milijardo zlotov škode

„Le ukup, le ukup!“ Varšava pod vodo

Poplava je zadela tudi prestolnico Poljske, to je Varšavo. Visla je narasla za 5,5 m. Predrla je zasilni jez, ki so ga v naglici napravili, da bi preprečili poplavo mesta. Ognjegasci, policija in vse vojaštvo iz Varšave so bili takoj na delu. Voda je vdrla na ulice, ogrožala je že plinarne in elektrarne. Župan je takoj pozval vse moško prebivalstvo mesta, da mora na okope. Delavci so delali že 48 ur neprestano in so bili vsi izmučeni. Visla nosi s seboj pohištvo, obleko, mr-

Po ulicah mesteca Wojnicz ob Dunajcu dere voda, kakor da bi se ulice izpremenile v strugo.

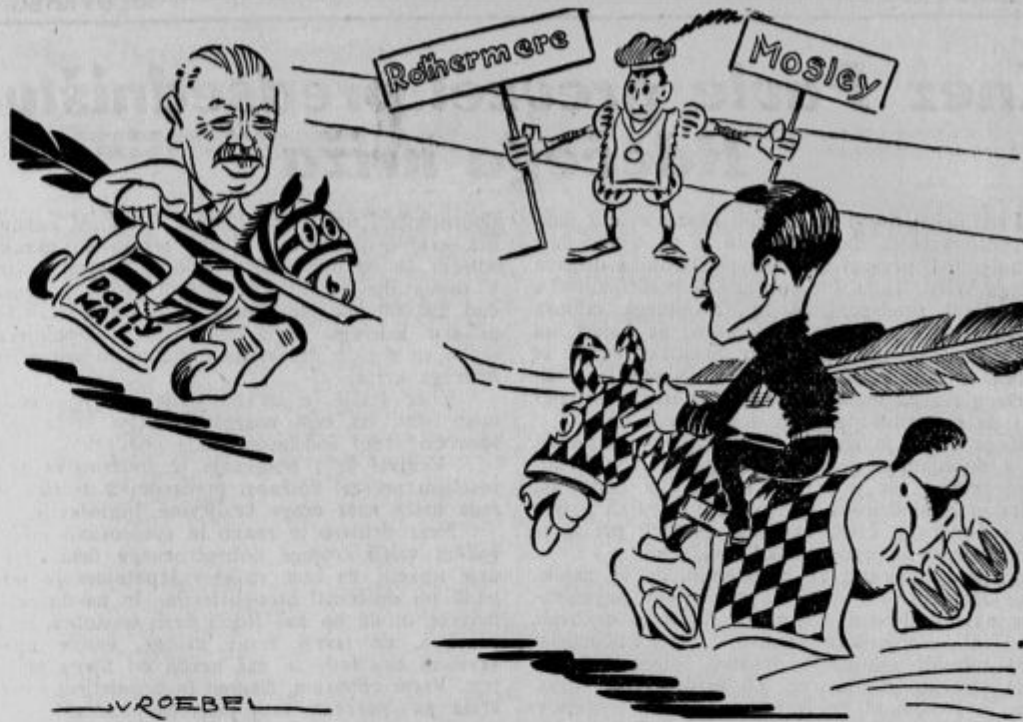
liče in potopljene živali. Župan je odredil, da morajo prebivalci zapustiti ogrožene hiše. Most Poniatovskega se je pričel tresti in morali so ga podpreti, da bi ga voda ne odnesla.

V varšavskem okraju je moralo na ukaz policijskih oblastev 50.000 ljudi zapustiti svoje hiše. Policija je morala s silo odganjati ljudi, ker se niso hoteli ločiti od svojih domov in od svojega imetja. Ljudje se niso zmenili niti za smrtno nevarnost. Samo v tem okraju je Visla uničila 17 vasi.

Poročila iz zapadne Galicije so res katastrofalna. Radio neprestano poroča o nesreči in o naraščanju, oziroma vpadanju voda. Prav tako prinaša sezname pogrešanih družin, ozir. ljudi sploh. Prav tako izveš po radiu, da je voda obkolila cele vasi in hiše. Prebivalstvo se je rešilo v naglici na strehe, od koder daje znamenja letalom, ki letijo čez poplavljeni pokrajino. Vsi prosijo za živila in zdravila. Lahko si ustvariš vsaj približno sliko o nesreči, ako pomisliš, da so parniki in čolni, s katerimi so šli prebivalstvu na pomoč, nenadoma nasledli ali pa se zapleli v brzovodne drogeve in telefonske žice, s katerimi je prepletena vodna gladina.

Kakor vselej, so se tudi ob tej priložnosti pokazali izrodki egoizma. Nekateri trgovci, ki imajo še živino, so pričeli takoj navijati cene. Neki kmet n. pr. ni hotel na pomoč prizadetim sosedom. Policija postopa energično proti tem ljudem in jih tira v konfinacijska taborišča. Takšnega potresa že ni bilo 120 let. Kdo bi utegnil presoditi škodo, ki jo je povzročilo vodo? Neki varšavski list meni, da znaša stvarna škoda najmanj eno milijardo zlotov! To je ogromna vsota, a nikakor ni pretirana. Voda je zalila tudi petrolejske vrelce v vzhodni Galiciji. Največ škode je povzročila nekdanji avstrijski Šlezija, ki je bila prisojena Poljski. Tu je uničena vsa žetev, bodisi da je bila še na polju ali že shranjena doma. Polja so poleg tega zakrita z blatom in prodrom. Kdaj jih bo zopet očistil? Ko bo voda odtekla, bo na vaseh in na polju tako, kakor je bilo n. pr. v krajih, koder je divjala vojna vihra. Vlada pripravlja že ukrepe, ki naj bi za silo pomagali kmetu. Dovolila bo moratorij za davke.

Izredna je škoda, ki jo je utrpelo državno premoženje. Železnice so uničene, mostovi poškodovani v dolžini na stotine kilometrov. Brzovodne in telefonske naprave, kakor signalizacije so zrušene. Ceste, ki so bile zgrajene z velikimi stroški, so hudo poškodovane. Mostovi, ki niso bili porušeni, so pokvarjeni. Poljska vlada je imela v načrtu petletko za zboljšanje cest. Zdaj bo morala ves ta denar porabiti za popravilo cest, ki jih je povodenj pokvarila.

Nenavadni turnir angleških viteзов

Angleški časopisni magnat lord Rothermere je nekaj časa s svojim listom »Daily Mail« podpiral fašistično gibanje, ki ga vodi Oswald Mosley. Rothermere se je zdaj sprl z Mosleyem in odrekel podporo fašističnemu gibanju, češ, da njegov program nasprotuje angleškim interesom. Zdaj se bosta torej Rothermere in Mosley vojskovala s peresi.

Bel Irak v modi

V mestu Silshamu na Angleškem so blagoslovili nov občinski dom. K slovesnosti je prišel tudi prestolonaslednik. Prava senzacija! Prestolonaslednik je prišel v belem platenem fraku. Časnikarjem je izjavil, da bo vse poletje nosil frak ob slovesnostih. To se pravi, da je bel frak prišel v angleško modo; kajti, kar nosi prestolonaslednik, je moderno.

Na eni strani 200 mrtvih radi solnčarice, na drugi sneg

V Ameriki vročina kar noče popustiti. Doslej je bilo 200 mrtvih. V državi Oklahoma je kazal toplomer v senci 45 stopenj Celzija. V državi Illinois je v senci skoraj vsak dan 40 stopenj. Suša je uničila žetev. Tudi mnogo živine je poginilo. Nasprotno poročajo iz države Colorado, da je tam zapadel sneg.

Avgusta bo v Londonu med ženskami mednarodna tekma v lahki atletiki. To so Japonke, ki se udeležijo tekme in so zdaj na poti v London.

V.:

Po valovih Donave široke . . .

(Beleške iz popotnega dnevnika.)

Od Golubca do Dobre je mnogo ovir, ki povzročajo močnejše vodojede. Naj navedem samo tri pomembne in to so: Stenka, Kozla in Dojke.

Stenka je ogromen kamen, granitni prag, ki je dolg 780 m, a pri večji vodi ni ravno nevaren in proizvaja samo zmerno valovanje. Tu je Donava dokaj širša, a za kakšnih 15 km dalje se zoži na 340 m. Vso to površino zavzema kamenita plitvina iz kvarcovega škrljca, povzročajoč brzotoke, imenovane Kozel in Dojke. Ti brzotoki so zelo nevarni in silijo brodarje, da zelo skrbno in oprežno vodijo parnike. Dojke tudi imenujejo Bivoli, ker pri nizki vodi gleda iz vode kamenje, ki izgleda, kakor da gledajo iz vode glave cele črede bivolov.

Pri vasi Dobro se tudi rimske razvaline. Dobro slovi po svojem dobrem premogu, ki je dober za svetilni plin in znan tudi kot izborni za kovaška dela.

Zanimiv je pogled na obe strani donavske obale. Mrke stene, rudniška okna, rudarska hišica na pečinah, ozke in zelo strme stopnice, tračnice za spuščanje naloženih vozov, mostovi preko pečin in prepadov, vse to povzroča nenavaden vtis. Rudarji nas pozdravljajo z mrkih sten, a akordi godbe s parnika jim odgovarjajo in se čudovito razlegajo ob tistih stenah v tej donavski ožini.

Specijalist-krmar je prevzel vodstvo parnika in odpulji smo dalje mimo skritih čer in skal vedno bolj na desno. Zakaj Donava je tukaj plovna ob jugoslovanski obali. Znaki, narejeni iz dolgih drog, zaznamovanih s številkami, kažejo, kje naj ladja plove. Ladje mnogo trpe, ko plavajo nazaj, ker jih vrtinci in vodojadi zenejo k skritim čeram, a voda teče z brzino 3,1 m na sekundo... Mi plovemo v Dolenji klanec...

★

Pripluli smo v Dolenji klanec. Gledali smo in v očeh nam je vsem bilo čudenje. Zakaj Dolenji klanec je najlepši in največja del cellega toka Donave.

Lepote in dražesti tega skalovitega klanca, ki dosegajo vrhunec v ožini, takolimenovanem »Kazan«, se ne morejo opisati. Pero ne more zapisati tistih besed, ki bi jih rado in ki jih čuti duša. To treba zares — videti.

Ni menda tako ravnodušnega človeka, na katerega bi pogled na te pečine in klanec ne naredil globokega vtisa in ki bi se ne čutil tej veličastni in romantični prirodi. Nobena reka v Evropi nima takšnega mesta... Kanje pravi v svojih potopisih: Edenindvajsetkrat sem potoval skozi klanec »Kazan«, ki je od Golubca

do Ogradine dolg 30 kilometrov, in vsakokrat sem se vžihčal na veličastnosti teh slik tako, da so mi zasenčile najlepše slike v krasni Reni...

Stene Dolenjega klanca niso obraščene z grmičjem in drevesi, kakor je to v Gorenjem klanecu, nego je tu sam kamen. Dvigajo se te stene naravnost kvišku, mnogokrat do nekoliko sto metrov. Na posameznih krajih se gledalcu zdi, kakor da so se nagnile nad reko.

Od Golubca se struga Dolenji klanec vedno bolj zožuje. Pod vasjo Plaviševce jo zelo stiskajo Kalinskiške pečine. Stene teh pečin naznanjajo, da plovemo v najožjo ožino klanca, v takozvani Kazan. Te stene se tako približujejo, da se potniku zdi, kakor da se je tukaj stena razkrla, kakor da je razdvojena od močnega udarca kakšne titanske sekire. Ploveč skozi Kazan je, kakor da plovemo skozi veličastna veličastna vrata.

»Evo!«, je rekel spremljevalec Tein. »Sedaj smo ravno v Kazanu! Na katero stran hočemo sedaj? ...

Pogledi so bili uprti v visoke, apnene stene pod nami. Radovedni smo gledali, na katero stran bo krenil parnik. Zdelo se je, kakor da je tukaj Donava zaprta, da ni izhoda. A vendar se je iz teh zaprek in teh zidov izvijal spretno in previdno. Gledalcu se zdi, kakor da je vsak trenotek v drugem planinskem jezeru, obkroženem od vseh strani s skalnatimi višinami.

Kazan je najdaljši in najgloblji del cellega klanca. Dolg je 9000 metrov. V njem se Donava zoži na 150 metrov, a globina ji je nad 80 metrov. To je obenem tudi največja globina reke v Evropi.

Parnik plove iz enega ovinka v drugega. Z začudenjem opazuje človek to plovbo in se čuti, kakor da je v ogromnem kotlu. Če pogleda kvišku, se mu srce stisne. Kakor da gleda in strašne globeli kvišku na mali košček sinjega neba, in zdi se, kakor da je nad glavo nekakšna steklena stena. A na vrhu teh skal zagleda oko črnega orla, kako križari skozi zrak...

Donava ima tukaj tudi svojo godbo. Bujno valovje, probijajoče se skozi kamenito ožino, udarja silno v čeri ter drvi preko skalnatih pragov, izdajajoč nenavadne glasove.

Tem glasovom se pridružuje čudno žvižganje vetra, ki se lomi ob boke klančeve. Večno, monotono, brezkončno šumenje in bučanje, uglaseno od odmevov od bližnjih sten, se zlije vse skupaj v nekako nenavadno harmonijo — v nekako divjo podzemeljsko godbo... Ta godba nam je ostala dolgo v spominu.

(Malin)

Če v koga trešči

se ravnaj po teh-le pravilih:

1. Skušaj uvesti umetno dihanje; nadaljuj z njim, dokler ne pride ranjenec k sebi, če treba tudi eno uro in še več. To delaj, dokler ne pripe zdravnika.

2. Ko je ranjenec pričel dihati, spravi ga v posteljo!

3. Dvigni zgornji del njegovega telesa!

4. Ponesrečencu daj piti kave in vina, ako more požirati!

5. Morebitne rane pokrij s krpami, namazanimi z vazelinom ali s svežo slanino; nikar ne odpiraj mehurjev, to je opeklin na koži!

Hribolazec potrebuje devetkrat več energije, ko se vzpenja v goro, kakor pešec na ravnini.

Mlad človek lahko ohrani stalno telesno toploto, ako znaša toplota, v kateri se giblje, vsaj 27 stopinj Celzija.

Milijon japonskih družin v Mandžurijo!

Posebni oddelek štaba kvantunske armade je pričel kupovati ogromno površino zemlje v okolici Harbina in drugih mest v severni Mandžuriji. Tu bodo naselili milijon japonskih družin! Isti oddelek kvantunske armade pripravlja zakon o zaščiti Japoncev v državi Mandžu-Di-Go. Ustanovila se bo posebna izseljenška družba, ki bo nadzirala naseljevanje. Japonska država in Mandžu-Di-Go ustanavlja družbo. Njena glavnica bo znašala 20. milij. jenov. Japonci bodo dali denar Mandžu-Di-Go. Japonsko ministrstvo kolonij je sklenilo, da plača vsaki družini, ki se izseli, 4000 jenov. V teku 20 let se bo v Mandžurijo izselilo 1 milijon Japoncev.

500 hiš pod vodo

Iz Tokia prihaja poročilo, da je reka Rakutoko na južno-vzhodni Koreji stopila čez bregove in poplavlila 500 hiš. Število mrtvih mora biti zelo visoko. Vse zveze s pokrajino so bile pretrgane. Listi poročajo, da pogrešajo okoli 5000 ljudi.

Pred porotnim sodiščem v Innsbrucku se je začela obravnava proti 25-letnemu Alojziju Lechnerju in proti 27-letnemu Antonu Clementiju ter 26-letnemu Francu Bachnerju iz Hopfgartena, ki so obtoženi, da so izvršili tri umore, oziroma rope ter poskušali zažgati 30 poslopij. (Ta tolpa je strahovala vso okolico več let.

Pet na smrt obsojenih

Iz Leningrada poročajo, da se je tam zaključila obravnava radi napadov na »delavske klube«. Pet obtožencev je bilo obsojenih na smrt, 57 na večletno ječo in eden je bil oproščen. Sodišče se je prepričalo, da so obtoženci napadali delavstvo in ga pobijali na tla. Sovjetski tisk trdi, da so obtoženci sinovi kulakov, ki so naščuvali nekaj svojih delavcev, da so napadli komunistično delavstvo. Resnico je pač težko ugotoviti.

Londonska občina prodaja most

Most Watterloo v Londonu morajo podreti, ker je prestar. Londonska občina je znala vnovčiti tudi kamenje, s katerim je bil zgrajen. Anglež je navdušen za starine, zato so Londončani pričeli kupovati tudi to kamenje — za spomin. Doslej je občina inkasirala za kamenje že 200 tisoč Din.

Skopuh v slovenskih pregovorih

Hči skopuhova je dostikrat žena požeruhova.

Kdor je skop, vse le k sebi stiska.

Kdor je v življenju skop, njemu bodo psi skopali grob.

Kdor sam sebi ne privošč, temu sta krst in krizma zastoj.

Skop kot vrag.

Skopec šest dni v morje vidi.

Skopin je zraven velikega bogastva siromak.

Skopost je hči norosti, varčnost hči modrosti.

Skopost s kupom raste.

Trikrat klobaso skuha (skopuh), potem jo prodaja.

Vprašanje je skopuh izmisli.

Za gotovo pride skopuh v pekel, če ne bo preje vraga kože zmanjkalo, kamor zapisuje uhrnike.

Sport

Plavalne tekme za državno prvenstvo

Poročali smo že o držav. plavalnem prvenstvu za seniore, ki se vrši od 27.—29. t. m. na kopališču Ilirije. Vsega se je prijavilo 9 klubov z najboljšimi plavalci, kar jih premoremo, in bo to najljubša plavalna prireditev v letošnjem letu. Preteklo soboto je imela zveza svojo sejo, na kateri so zredili posamezne tekmovalce. Konkurenca na posameznih progah bo izredno ostra ter se pričakuje precej novih rekordov. Wilfan, radi katerega je bilo pri zvezi precej debate, ker je prestopil k Iliriji, je bil končno le verificiran za svoj matični klub Primorje in bo torej zanj startal tudi na tem prvenstvu. Za waterpolo se je prijavilo pet klubov.

Na to plavalno prireditev, ki bo prvovrsten sportni užitek, se še povrnemo. Opozorjamo že sedaj vse prijatelje plavalnega sporta, da si pravočasno zagotovijo vstopnice, ker vlada za letošnje prvenstvo povsod velikansko zanimanje.

Najboljši grški in jugoslovanski atleti

K letošnjim balkanskim igram v Zagrebu.

Grki so dosedaj vsako leto gotovo zmagovali na balkanskih igrah. Imeli so dejansko najboljše atlete in pa svoje občinstvo, ki ga je bilo na deset in desetine tisoč in ki je močno navijalo za svoje. Naši so prišli vsako leto nekompletni, pa so bili kljub temu na predlanskih igrah na tretjem mestu, od tedaj pa stalno na drugem. Lani smo se zelo približali Grkom, vendar jih na njihovih tleh ni bilo mogoče premagati. Sedaj, ko bomo na svojih tleh in pred svojim občinstvom, bodo moči Jugoslovani in Grčije — kakor vse kaže — povsem značene in tudi ni izključeno, da mi to velevažno športsko manifestacijo, ki se vrši pri vrhu na naši zemlji, odločimo v svojo korist. Nemogoče to ni!

Grki se pridno pripravljajo za te igre. Za primerjavo naj služijo rezultati najboljših naših in grških atletov:

Teki: 100 m Kovačič (Primorje, Ljubljana) 10,9 sek.; Lambro (Grčija) 11,1 sek.; 200 m Kovačič 22,4 sek. in Frangoudis (Grčija) 22,9 sek.; 400 m Tsacalakis (Grčija) 50,2 sek. in A. Zorja (Primorje) 52,8 sek.; 800 m Yorgacopoulos (Grčija) 2 : 00,6 in Kreve (Primorje) 1 : 59,2; 1500 m Kreve 4 : 12,8 in Yorgacopoulos (Grčija) 4 : 17,4; 5000 m Kreve 15 : 51,2 in Ciriadides (Grčija) 16 : 12; 10.000 m Brucan (Ilirija, Ljubljana) 34 : 27,8 in Ciriadides (Grčija) 34 : 53; 110 m zapreke Manticas (Grčija) 15,0 sek. in dr. Buratović (Concordia, Zagreb) 15,2 sek.; 400 m zapreke Sciadis (Grčija) 58,6 sek. in Jug (HASK, Zagreb) 1 : 01,8; 800 m d. Buratović Simeonides (Grčija) 6,87 m in dr. Buratović 6,85 m; skok v višino Antypas 1,90 m in Martini (Primorje) 1,85 m; troskok Symeonides (Grčija) 14,17 m in Perpar (Primorje, Ljubljana) 13,49 m; palica Andreapoulos (Grčija) 3,70 m in dr. Buratović 3,55 m; suvanje krogle Kovačič (Concordia, Zagreb) 14,69 m in Floris (Grčija) 13,22 m; disk Syllag (Grčija) 44,13 m in Kleut (Jugoslavija, Belgrad) 42,87 m; kopje Papagheorghiou (Grčija) 57,22 m in Kovačič 53,63 m. Mi smo še sigurno boljši v metanju kladiva z Goicem (HASK, Zagreb) 46,87 m in eventualno tudi v maratonskem teku (42.195 m) s Spornom (Ilirija, Ljubljana).

Poleg navedenih disciplin se vrše še balkanska štafeta (800, 400, 200, 100 m), štafeti 4 krat 100 m ter 4 krat 400 m in metanje diska po helen-skem stilu (po vzorcu »discobolosa«).

O drugih balkanskih državah manjkajo rezultati, toda te se bodo izkazale le v posameznih. Gotovo je, da se bo bila glavna borba za zlato med Grki in nami Jugoslovani.

Kdo bo zmagal: Jugoslovani ali Grki?

Ljubljanska dirka M. K. Ilirije prestavljena na 26. avgusta

Na zadnji predsedstveni seji se je vodstvo M. K. Ilirije odločilo, da zaradi vnevarstvenih želji po prestavitvi termina za ljubljansko dirko, ki je bila prvotno nastavljena na 5. avgusta t. l. Nov termin, že odobren od Moto-zveze kraljevine Jugoslavije, je 26. avgust t. l. O spremembi termina so bili takoj obveščeni vsi domači in inozemski vozači, razven tega so se prijavili baš zato še nekateri drugi, ki jim prvotni termin zaradi drugih inozemskih prireditev ni konveniral. Tako obeta biti letošnja IV. gorska motociklistična dirka na Ljubljano v prireditvi M. K. Ilirije najljubša motorna prireditev v celotni državi. Kakor izveemo, je predsedstvo zaprosilo za pokroviteljstvo g. ministra za telesno vzgojo, v častnem prireditvenem komiteju so dalje zastopane vse prominentne osebnosti našega javnega življenja. Če en pogled na listo prijavljenov ter v razpisu letošnje dirke nam je pokazal, da bo ljubljenska dirka M. K. Ilirije v večini in najlepša motorna manifestacija naše kraljevine v tem letu.

Lepa slavnost naših avtomobilistov v Laškem

Slavno kot prejšnja leta, so praznovali avtomobilisti tudi letošnja praznika in sicer to pot v Laškem pri Celju, kamor sta priredili prošlo nedeljo obe slovenski sekciji Antoklaba, Ljubljanska in mariborska, izlet. Avtomobilisti so se zbirali v Laškem tekem dopoldneva. Ze zunanje lice prijaznega mesteca je bilo praznično. Krasen dan je še bolj povzdignil to praznično nastojenje tako avtomobilistov kot prebivalstva, ki je razobesilo njim v pozdrav trobojnice.

Na slovesnem trgu pri farni cerkvi, ob pravilno prirejenem oltarčku, je opravil ob pol 12 posvečene molitve in blagoslov vozil laški dekan g. dr. Krulc. Poleg avtomobilistov je prisostvovalo slovenski, tudi mnogo domačega prebivalstva in letovičarjev. Svečeno razporedenje se je še stopnjevalo ob sviranju domače godbe in laškega cerkvenega zhora, ki je zapel prav lepo priglasno himno na čast sv. Krištofa. Po nagovoru g. dekana, ki je spretno povezal današnje slavje z legendo o sv. Krištofu, stavljaloc njegove vrline kot primer, in po priporočilu avtomobilistov njegovemu varstvu je pozdravil zletnike g. sreski načelnik dr. Kosi, leže jim dobrodošlico in njegovemu srescu. V daljšem govoru je povzdignil nato pomen avtomobilizma za tujski promet g. župana dr. Roč, ki je pozdravil dolece v imenu mesta Laško. Apolral je na avtomobiliste, da raznesejo povsod, kamor jih vozilo zapelje, slavo o lepoti tamkajšnjih krajev. Za dobrodošlico se je zahvalil predsednik ljubljanske sekcije in podpredsednik centralne avtomobilistovskega kluba g. A. Praprotnik, ki je med drugim omenil, da je današnje slavje še v toliko pomembnejše, ker mu prisostvujejo tudi člani sekcije Maribor, torej avtomobilisti iz cele naše države, dočim so priredili dolece prebivalstva in letovičarjev. Kakor dosedaj, bodo avtomobilisti tudi v bodoče simbol gošili domači avtomobilisti tuzemcem ter se s tem po svojih močeh oddajili prebivalstvu za gostoljubni sprejem. Zelo je, da bi se zboljšale tudi gospodarske razmere, ki bi poleg večjega razmaha avtomobilizma doprinele tudi boljše življenjske pogoje domačemu prebivalstvu, zaposlenemu v znatnem številu v premoženjskih tamkajšnje okolice. G. Praprotniku ter g. dr. Marinu, kot predsedniku mariborske sekcije, je izročila gđ. Elsbacherjeva krasna kopka rdečih narečev. Slavnosti so prisostvovali tudi mnogi drugi narečev, med temi g. podžupan Elsbacher, zastopniki tujsko-prometnega in olepševalnega društva itd.

V dolgi koloni so se nato oddaljili izletniki k skupnemu kosilu v hotelu Savinja, kjer je sledilo na pitalni g. Praprotniku predsedniku Avtomobilistovskega kluba Nj. Vls. princen Pavlu, še več govorov, med temi tudi g. podžupana Elsbacherja in zastopnikov

mariborske sekcije, nakar so avtomobilisti nadaljevali izlet v Rimske toplice, kjer so se proti večeru razšli. Izlet, predvsem pa slavnostno praznovanje sv. Krištofa v Laškem, je krasno uspel, ki čemur je v veliki meri pripomoglo zanimanje tamkajšnjih žiteljev, ki so v pravilni oceni pomena takih prireditev za razvoj tujeskega prometa storili skupno s prebivalstvom vse, da se dvigne ugled lepaga mesteca ob Savinji.

Celjski sport. Danes ob pol 7 zvečer na Glaziji nogometna tekma med old boy SK Celje in moškim članstvom celjskega Merkurja.

Službeno iz L. M. P. Danes ob 19 se vrši seja p. o. v tajništvo, Nebotičnik, IV. nadstropje. Naprosam gg.: rav. Setina, Novak, Zupane, Skuhala, Juvan, Samon, Bergant, Trpla, Jančar in Perović, da se seje sigurno udeležijo. Predsednik.

L. T. T. P. Službeno. Danes ob 19 redna seja eksekutivne in posebni sobi restavracije Emona. Tajnik I.

Kolesarska podzveza »Ljubljana«. (Službeno iz seje u. o. 23. VII.) Na podlagi odredbe u. o. Kolesarske zveze, Zagreb, se vrši banovinsko juniorsko cestno prvenstvo na 70 km na progi Celje-Ljubljana dne 29. julija 1934. Start v Celju točno ob 9 v km 71.000. Junijsko izločilno podzvezno prvenstvo se vrši v nedeljo, dne 5. avgusta na progi Viš-Logatice-Viš (km 60) s posameznim startom ob 15 v predvečer, po dve mi-nuti ob vsakem vzponu. Udeležba obvezna za vse verificirane juniore. Državno prvenstvo juniorjev se vrši v nedeljo, dne 12. avgusta 1934 na progi Podsed-Samobor-Cerklje-Podsed (km 80). Pravico starta bodo imeli le prvi trije plasirani iz izločilnega podzveznega prvenstva. Po nalogu ministrstva za telesno vzgojo naroda si mora vsak klub, ki želi gostovati v inozemstvu, odnošeno želi povabiti inozemske dirkače k nam, pred začetkom pogajanj izposlovati odobreno ministrstva. Prošnje je vlagati službeno, polom podzveze. Verificirajo se s pravico tukošnjega nastopa v glavni skupini za K. D. Soro — Dravice: Sare Peter, v junijski skupini za ASK Primorje: Doviak Franc, za junijsko skupino K. D. Zarjo: Kodrič Franc.

»Društvo sportnih prijateljev v Ljubljani« ima svojo I. odobrovo sejo v sredo, 25. t. m. ob 8 zvečer v prostorih hotela Strunke. Val odborniki se naprošajo, da se radi važnosti seje sigurno udeležijo. Sorn Jože, t. & tajnik.

Smučarske tekme na Jungfraujochu. Med tem ko vlada pri nas največja vročina in smo tako rekoč v sredi kopalne sezone, se je vršila preteklo nedeljo smučarska tekma na Jungfraujochu, in sicer v smuku in slalomu. Na programu so bili tudi skoki, katerih bi se moral udeležiti tudi naš znanec Sigmund Rind, a so morali vseled velike megle ter snežnega neurja odpasti. Tekmovala so tudi dekleta in starejši smučarji. V smuku med dekleti je zmagala gđ. Schaschi de Armas iz Curiha v času 3:08,3. V slalomu pa Elvira Osirng iz St. Moritza v 81,4. V smuku med seniorji je bil prvi Arvid Glatthard iz Scheidega s časom 2:22,5, v slalomu pa je zmagal dr. R. Vetter iz Freiburga s časom 50,2 sek.

Planisti je najboljši golman na svetu. Znani češkoslovaški vratar, ki je branil svoje svetilišče na svetovnih finalnih tekmah v Rimu, je po izjavi slovitnega španskega vratarja Zamore, najboljši vratar na svetu. Tako je namreč izjavil Zamora v intervjuju v stockholmskem listu »Idrottsbladet«.

Svetovni bokerski prvak Maks Baer pride v Evropo, in sicer meseca septembra. Podal se bo v London, kjer bo nastopal in kazal svoje bokerske sposobnosti. Pravijo pa, da pride tudi v Nemčijo, da si bo ogledal borbo med Maksom Schmelingom in Neuselom, ki bo 26. avgusta v Hamburgu. Za to borbo, ki vlada po vsej Nemčiji nenavadno zanimanje, prične Maks s treningom 24. t. m. v Travemünde, Neusel pa se že sedaj pripravlja v Parizu. Oba bokarska trenirata na prostem, da se čim bolj pripravita na razmere, v katerih se bosta morala boriti.

Plavalni rekordi Nizozemke den Ouden. Kar sedem jih ima, takole pa izgledajo: 100 jardov 58,8; 100 m 1:04,8; 200 jardov 2:14,2; 200 m 2:28,6; 220 jardov 2:7,6; 300 m 3:58 in 400 m 5:16.

Avtstrijske lahko-atletinje so na nedeljskem mitingu premagale madjarske atletinje z visokim rezultatom. Odpravile so jih namreč z 515,385 točkam, ter so ob tej priliki postavile dva nova avstrijska rekorda in sicer v kopju (42,33 m) ter v štafeti 4 krat 100 m (2,01 sek.).

Nemci so dosegli v skoku višino znamko 1,975 m. Pri zadnji mednarodni lahkoatletičnem mitingu, ki je bil pred kratkim v Düsseldorfu, je skočil Nemo Weinköt iz Kolna 1,975 m visoko ter je postavil s to znamko nov nemški rekord v tej sportni panogi. Američan Spitz je skočil ob tej priliki 1,95 m, madjarski rekorder Bodossy pa 1,90 m.

GRITZNER
POKROMANA KOLESA
Najboljši šivalni stroji **'ADLER' in 'GRITZNER'** po izredno nizkih cenah samo pri trvdki **JOSIP PETELINC - LJUBLJANA** blizu Prešernovega spomenika, za vodo. Vseletna garancija! Pouk v amtemnem vezanju brezplačno! Telefon št. 2918.

ZAHVALA od srca vsem, ki so 14. t. m. spremili najino **ZORICO** na zadnji poti k Sv. Križu in okitili s cvetjem njeno krsto. Iskrena zahvala vsem, ki so kakorkoli pomagali lajšati dolgoletno trpljenje ali nama pismo in ustno izrazili tolažilno besedo sočutja ob težki izgubi preljube najine hčerke. Posebno zahvalo izrekava č. sestram »Leonida« in s. Karmeli iz »Vincentinuma«, ki so požrvalno stregle malo revico. Najlepša zahvala še g. dr. Breclju Antonu za zdravniško pomoč in g. dr. Hausu Otonu za izredno skrb in nego, katetatu p. Krizostomu Selanoviču za prvoobhajilno pripravo in zadnje spremstvo. p. dr. Romanu Tomincu in prof. dr. Jakobu Kotniku za podelitev sv. popotnice. Naj Bog tisočero poplača vsa dobra sreča! V Ljubljani, dne 24. julija 1934.
Dr. Puntar Josip, knjižničar drž. biblioteke, in Mara roj. Goljevšek.

Gospodarstvo

Naša zunanja trgovina

Iz pravkar objavljenih statističnih podatkov za mesec junij je razvidno, da je ta mesec znašal naš izvoz 69.919 ton za 322,34 milj. Din. V primeri z lanskim junijem je uvoz narasel po vrednosti za 28,9%, po količini pa se je nekoliko zmanjšal: za 5,4%.

Izvozili smo pa v juniju 283.346 ton za 238,7 milj. Din. Naš izvoz je bil v juniju letos v primeri z junijem lani po količini večji za 10,4%, po vrednosti je bil pa za 5,4% manjši.

Skupno kaže naša zunanja trgovina za letoš prvo polovico: uvoz 430.326 ton za 1750,5 milj. (1933 l. polovica 343.477 ton za 1295,36 milj. Din). Uvoz je torej v primeri z lanskim letom narasel po količini za 25,3%, po vrednosti pa za 3,51%.

Naš izvoz je znašal letos v prvi polovici 1 milj. 559.540 ton za 1589,6 milj., dočim je lani v prvih šestih mesecih znašal 1.308.952 ton v vrednosti 1434,2 milj. Din.

Razvoj naše zunanje trgovine je bil letos in lani v prvi polovici naslednji (vse v milj. Din):

	Uvoz		Izvoz	
	1933	1934	1933	1934
januar	172.2	259.7	232.2	232.7
februar	180.0	232.9	224.5	269.9
marec	246.9	325.2	255.8	333.2
april	208.4	282.7	225.2	263.3
maj	237.8	327.7	244.2	251.9
junij	250.0	322.3	252.3	238.7

Razvoj naše trgovinske bilance je naslednji (v milj. Din):

	Uvoz	Izvoz	Bilanca
1. polovica 1933	1295,4	1434,2	+138,8
2. polovica 1933	1587,1	1943,6	+356,5
1. polovica 1934	1750,5	1589,6	-160,9

Prost izvoz pšenice

Belgrad, 24. julija. AA. Ministrski svet je na podlagi člena 63 finančnega zakona za 1934-35 in na predlog trgovinskega in finančnega ministra predpisal uredbu o izvozu pšenice.

Člen 1. Izjemno od določb § 1 zakona o izvozu pšenice, rži in pšenične moke od 27. junija 1934. in § 1 zakona o prometu pšenice od 20. marca 1932 smejo izvoz opravljati pridelovalci, zadruga in izvoznike trvdke s pooblastilom ministrstva za trgovino in industrijo. Pooblastila za izvoz pšenice bo izdal oddelek za zunanjo trgovino ministrstva trgovine in industrije.

Člen 2. Pridelovalci, zadruga in izvoznike trvdke, ki žele dobiti dovoljenje za izvoz pšenice, morajo poslati oddelku za zunanjo trgovino ministrstva za trgovino in industrijo predpisane vloge z navedbo količine pšenice, ki bi jo hoteli izvoziti, carinarne, preko katere nameravajo izvažati, načina elspedicije (vlačilac ali vagon) in države, kamor mislijo izvažati. Dovoljenja bodo veljala dva meseca. Kdor jih v tem roku ne izrabí, jih mora vrniti oddelku za zunanjo trgovino ministrstva za trgovino in industrijo in prositi za novo dovoljenje. Za vsako carinarne se izda posebno dovoljenje.

Člen 3. Pridelovalci, zadruga in izvoznike trvdke so dolžni dobiti dovoljenja deponirati pri pristojnih carinarnah v svrhu izvoznega ocarinjenja. Carinarne bodo na hrstu vsakega dovoljenja zapisale količino pšenice in število vagonov, oziroma vlačilcov, ki jih bodo na podlagi tega pooblastila ocarinile. Kadar je celotna količina, navedena na dovoljenju, izžrpana, bo carinarne zaključila svoje zapiske na hrstu dovoljenja in ga poslala oddelku za zunanjo trgovino ministrstva za trgovino in industrijo.

Člen 4. Ministrstvo za trgovino in industrijo bo v svrhu izvedbe te uredbe ustanovil pri oddelku za zunanjo trgovino odbor, v katerem bodo razen zastopnikov trgovinskega ministrstva tudi zastopniki kmetijskega in finančnega ministrstva.

Člen 5. Z uveljavitvijo te uredbe izgubi veljavo uredba o izvozu pšenice št. 28612-S od 1. avgusta 1933. Ta uredba stoji v veljavo, ko se razglaš v Službenih novinah.

Nova ureditev valute v Kanadi. V Kanadi so doslej izdajale bankovce zasebne banke »Chartered Bank«. Sedaj pa preide polagoma privilegij na novoustanovljeno Centralno banko. Ta banka bo morala imeti proti obveznostno zlato rezervno 25%, pod katero pa tudi lahko gre za nekaj časa. Sedanjí bankovci bodo v teku le prišli iz prometa.

Končno poravnalno postopanje. Okrožno sodišče v Ljubljani objavlja, da je proti trvdki M. Spreitzer, trgovini z mesanim blagom na debelo v Ljubljani, Majstrova ulica 2, uvedeno poravnalno postopanje končno. Zadevna poravnava med upniki je postala 21. t. m. pravomočna.

Borza

Dne 24. julija 1934.

Denar

Neizpremenjeni so ostali tečaji Curiha, New Yorka, Pariza, Prage in Trsta. Narasla sta Amsterdam in Bruselj, popustila sta pa Berlin in London.

V zasebnem kliringu je avstrijski šilling na ljubljanski borzi ostal neizpremenjen: 8,80 zaklj., na zagrebški borzi je narasel na 8,65 zaklj., v Belgradu pa na 8,72 den. — Grški boni v Zagrebu 28,15—28,85 (28,50), v Belgradu 28,65—29,35. — Angleški funt je v Zagrebu popustil na 245,10 zaklj., in v Belgradu na 244,78 zaklj. — Tudi madjarski pengó je oslabil, notiral je v Zagrebu 9,70 den., v Belgradu pa 10,25 den.

Ljubljana. Amsterdam 2300,96—2312,32, Berlin 1319,58—1330,38, Bruselj 793,85—797,79, Curih 1108,35—1113,85, London 171,11—172,71, New York 3373,55—3401,81, Pariz 224,13—225,25, Praga 141,12—141,98, Trst 291,13—293,53. Curih, Pariz 20,2225, London 15,4725, New York 306,875, Bruselj 71,70, Milan 26,315, Madrid 41,90, Amsterdam 207,6, Berlin 119,35, Dunaj 72,79 (57,3), Stockholm 79,80, Oslo 77,75, Kopenhagen 69,10, Praga 12,74, Varšava 57,975, Atene 2,92, Carigrad 2,50, Bukarešta 3,05.

Dunaj. Dinar notira 8,64 den. (valuta).

Vrednostni papirji

Tendence je postala danes izrazito čvrsta ter so vsi tečaji bili več ali manj višji kot včeraj. Tudi promet je postal znatnejši in je danes znašal na zagrebški borzi: vojna škoda 2000 kom.

Ljubljana. 7% inv. pos. 71—72, agrarji 38—39, vojna škoda 318—320, begl. obv. 55—56, 8% Bler. pos. 65—66, 7% Bler. pos. 58—58,50, 7% pos. DHB 68—69, Kranj, ind. 150 bl.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 71,50—72,50, agrarji 38—39,50, vojna škoda 319—320 (319), 7.

Iz tega vidimo, da je bila lani trgovinska bilanca še aktivna v prvem polletju (drugo polletje je itak običajno aktivna radi našega izvoza kmetijskih pridelkov) za 138,8 milj., letos pa je naneslo tega stopila pasivnost v znesku 160,9 milj. Din. Letos je bila naša trgovinska bilanca najbolj aktivna v mesecih februar in marec, vse ostale mesece pa je bila pasivna, največja je bila pasivnost v mesecu juniju, ko je uvoz prekašal izvoz za 85,7 milj. Din (v maju samo za 75,3 milj. Din).

Glavni predmeti izvoza so bili v juniju (v oklepajih podatki za maj; vse v milj. Din):

Pšenica 6,8 (—), kuruza 31,6 (27,8), stavbni les 59,9 (56,65), lesni izdelki 6,9 (4,9), sirov baker 18,0 (46,9), zemlje in rude 12,7 (6,0), goveda 6,3 (7,54), prašiči 7,0 (11,6), perutnina 6,4 (8,2) itd.

Največ pa smo uvažali: bombaž. prediva 29,5 (29,2), bombaž. tkanine 15,1 (18,2), sirov bombaž 11,1 (12,1), volna 11,9 (5,8), svil. prediva 10,4 (8,6), razni izdelki iz železa in jekla 14,5 (16,55), stroji, orodje in aparati 10,9 (22,1), elektrotehnični predmeti 10,5 (8,34) itd.

Med izvoznimi predmeti opazimo v juniju znaten izvoz pšenice, ki je šla največ v Avstrijo, zelo pa se je zmanjšal izvoz bakra, ki je poleg lesa eden naših najvažnejših izvoznih predmetov. V uvozu ni bilo znatnejših izprememb.

Naša trgovinska bilanca je izkazovala za preteklo polletje znatno pasivnost, katero je pripisovati predvsem znatnejšemu povečanju uvoza kot pa izvoza. Pa tudi količina uvoza narašča zelo hitro. Zato so začeli merodajni krogi študirati bilanco naše zunanje trgovine in tako prihaja »Glasnik Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine« do zaključkov, v katerih zahteva, da tudi naša država postopa po zgledu drugih držav in zavre uvoz, ki postaja za nas občutno breme. Liberalna politika glede našega uvoza nam ni prinesla pri trgovinskih pogajanjih nobene koristi.

319—322 (320, 324), 8.—11. 320—324, 12. 323—325 (324), 6% begl. obv. 56—57, 8% Bler. pos. 66,60 d., 7% Bler. pos. 59—60, 7% pos. DHB 69—71. — Delnice: Narodna banka 4000 den., Priv. agr., banka 217—222, Oslj. sladk. lov. 110—130, Oslj. livarna 145 bl., Impex 50 den., Trboveljska 80—90.

Belgrad. Drž. papirji: 7% invest. pos. 71,50—72,50 (72,25), agrarji 38,75—39,50 (39), vojna škoda 320—321 (319,50, 319), 11. 323 zaklj., 12. 324—325 (324), 6% begl. obv. 57—57,50 (57,20), 7% Bler. pos. 58,75—59. — Delnice: Narodna banka 4045—4100.

Dunaj. Donavsko-savsko-jadranske prioritete 60,75, delnice 9,71, Länderbank 15, Narodna banka 121, Steg 12, Alpine 8,95, Trboveljska 9,70.

Žitni trg

Pšenica je prav čvrsta in cena gre počasi navzgor. Danes so plačevali ob Tisi že 125 den. in sedaj vse dovažajo blago k vodi, da izkoristi višjo ceno. Toda vendar je premalo blaga. Kupuje tudi Privilegirana izvozna družba. Stara kuruza je v ceni neizpremenjena čvrsta. Kupuje jo Češkoslovaška. Za novo kuruza je cena 72,50 denar (umetno sušena pariteta Indija za oktober).

Novi Sad. Stara pšenica: bač. okolica Novi Sad 78 kg 105—107,50, bač. okolica Sombor 104—106, srbač. 105—107,50, gbač. 105—107,50, vojna škoda 77 kg 110—112,50, bač. ladja Tisa 115—117,50, bač. ladja Begej 116—118, slav. in srem. 78 kg 105—107,50 gbač. 66 kg 105—107,50, gban. 77 kg 106—108. Nova pšenica: bač. okol. Novi Sad 104—106, bač. okol. Sombor 102—104, srbač., gbač. 104—106, bač. potiska 110—112,50, bač. ladja Tisa 115—117,5, bač. ladja kanal 116—118, slav., srem. 102,50—105, gban. 102,50—105, vsa je 79 kg. Ostalo neizprem. Promet slab.

Sombor. Pšenica bač. okol. Sombor 103—105, bač. 104—106, srem., slav. 102,50—105, gban. 105—107,50, ban. in bač. potiska 116—118, jecmen in kuruza neizprem., moka št. 7 105—110, št. 8 110—112, otrobi in fižol neizprem. Tendence neizprem. Promet 134 vagonov.

Živina

Mariborski živinski sejem 24. julija

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. Pri oglaševanju reklamnega snajaja se računa enokolonjska, 3 mm visoka petlitna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Kot sluga

v trgovsko hišo, vsestranske uporaben, samec — želi zaupno službo. Položi kancijo 5000 Din. Je vajen kmetijskega dela. Ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod »Vesetne« št. 8361. (a)

Službodobne

Družabnico

primerno za vinoč — iščem Jos. Zlof, Šmarje pri Jelšah. (b)

Prodajalko

tudi začetnico, pošteno, sprejemem. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 8343. (b)

Agilne, uspešne

zastopnike
(zastopnice)

iščemo za prvorazredni specialni predmet pri lepem zaslužku. Predstaviti se v četrtek 26. t. m. pri g. Hosner, hotel Metropol, Ljubljana. (b)

Zastopstva:

Maribor, Ptuj, Ormož, Ljutomer — za prodajo radio aparatov oddamo. Ponudbe pod »Znana tipa« št. 8327 upravi »Slovenca«. (b)

Vajenci

Urarski učenec

se sprejme. Dobi tudi hrano. M. Ilgerjev sin — Maribor. (v)

Posestva

Pozor, kupci!

V Celju na sodišču, soba št. 4, se bo prodala dne 3. avgusta potom javne dražbe nova dvostanovanjska hiša po nizki ceni. Hiša je pri Sv. Juriju ob Južni železnici. Poizve se pri Julki Zidanik, Sv. Jurij ob Južni železnici št. 29. Kupci naj si hišo ogledajo. (p)

Dve parceli

ob Dunajski cesti, proti gostilni Kačič, prodam. Poizve se: Močnikova ul. št. 4. (p)

Pohištvo

Spalnice

moderne, iz orehove koronine, pleskane in kuhinjske oprave ter drugo pohištvo dobite najceneje pri Andlovic, Komenskega ulica 34. (š)

Stanovanja

ODDAJO:

Štirisobno stanovanje vse pritlikline in komfort, v bližini Figovca, v prvem nadstropju, se odda s 1. avgustom ali pozneje. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8273. (š)

Širite »Slovenca«!

2 enosobni stanovanji

se oddata takoj ali s 1. avgustom. Cerkvena ulica 21. (š)

Kupimo

Trgovski pult

najraje s steklenim nastavkom — kupim. Ponudbe pod »Ohranjen« št. 8345 upravi »Slov.« (k)

Srebrne krone

stare zlate in srebrne kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN — Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod s Vidovdanske ceste pri gostilni Možina. (l)

Prodamo

Ugodno napredaj

malo rabljen krojaški stroj in pogrezljiv ženski stroj. Ogleda se ga lahko pri tvrdki Ivan Jax in sin, Ljubljana, Gosposvetska cesta 2. (l)

Refraktometer

ugodno prodaja Gospodarska zveza, Ljubljana. (l)

Kolo

prvovrstne znamke, poceni napredaj. Dvorakova ulica 3, prvo nadstropje, levo. (l)

D motorno kolo

s prikolicco 500 zamenjam za močnejši Harley Davidson ali odprti avto — event. doplačam. Malnarič, Črnomelj. (l)

Nudimo Vam

za majhen denar dobra oblačila. — A. Presker, Sv. Petra cesta 14. (l)

PREMOG

drva

Telefon 3934 SLOVŠA Kolezijska 19

»Reform« steklenice

za vkuhanje sadja in povrtnin so letos cenejše. — Cenike zahtevajte pri tvrdki Lovro Petovar — Ivanjovci. (l)

Cviček

originalni dobite v

Centralni vinarni v Ljubliani

Klavirji!

Planini!

Kupujte na obroke od Din 400—

prve svetovne fabrikate: Bösendorfer, Steinway, Förster, Petrof, Höpfl, Stigl original, ki so nesporno najboljši!

(Lahka precizna mehanika.) Prodaja jih izključno le sodni izvedenec in bivši učitelj Glasbene Matice

Alfonz Breznik

Aleksandrova cesta 7. Velikanska zaloga vseh glasbenih instrumentov in strun

Parkete

hrastove in bukovne, vseh dimenzij in kvalitet, garantirano pravilno ususenje, dobavljiva tudi proti bančnim dobropisom tvrdka Remec-Co., Duplica pri Kamniku. (l)

Malinovec

pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan — se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. PICCOLI, Ljubljana, Dunajska c. 6.

IGN. VOK

Ljubljana, Tavtarjeva ul. Podružnice: Kranj, Novomesto, Celje.

Denar

5000 Din posojila

iščem na vključbo posestva proti dobrim obrestim. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 8342. (d)

Auto-motor

Motorno kolo

znamke »Indian«, s prikolicco, za takojšnjo uporabo, z dobro pnevmatiko, odda za 6000 Din mlekarna Bernhard, Maribor. (f)

Razprodajamo

prvovrstne automobile — nove in rabljene, za vsako sprejemljivo ceno, radi opustitve prevelike zaloge. »Sikora«, Ljubljana — Cesta na Rožnik 19. Ne zamudite ugodne prilike!

Na poročni dan...

mi je mož priznal ...

Nikdar ne bom pozabila radosti, ki me je prevzela ko sem zvedela, da je bila ljubezen mojega soproga najprej vzbujena z lepoto moje sveže, mehke, bele kože, nežne nalik rožnatemu cvetu. Še pred nekaj meseci je imelo moje lice robato tkivo, pokvarjeno z razširjenimi znojnicami in zjedalci. Tedaj pa sem z dnevno uporabo kreme Tokalon bele barve (ki ni mastna) pridobila nepopisno lepo novo kožo. Ta krema bell, krepa in nateguje kožo ter je koži popolnoma neškodljiva. Prepričana sem, da bo olepšajoči učinek te kreme Tokalon bele barve pomagal vsaki ženi, razvneti možko srce.

Tovorni avto

za takojšnjo uporabo, z dobro pnevmatiko, odda za 4000 Din mlekarna Bernhard, Maribor. (f)

Objave

Preklci

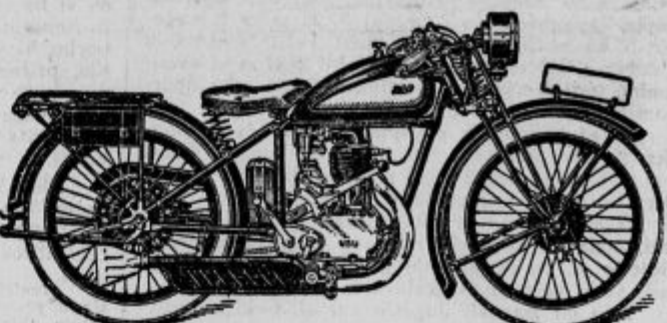
Podpisani Bregant Albin, tov. delavec, Javornik na Gorenjskem, preklciujem in obžalujem izreze: »Ti zelenec ti«, ki sem jih izrekel zoper Reven Suzano, in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe. Jesenice, dne 23. julija 1934. — Bregant Albin. o

Razno

Fotomayer

Maribor, Gosposka ul. 2. Dragi časi: ceneno slikanje! Za legitimacije in brzoslikanje — takoj! — 6 autofot 15 Din.

Berite Slovenca in oglašujte njem!

Vi ste prosti!
Vi ste neodvisni!

Vi se lahko krelate, kjer se hočete in kadar se hočete na motornem kolesu N. S. U. in na motocičku NSU. Kadar hočete, lahko potujete in kadar hočete, lahko počivate. Vi ste neodvisni od različnih vozniš redov, poleg tega Vas pa še potovanje gotovo nič ne stane, ker potroši n. pr. motorno kolo NSU na 100 km manj kot 2 litra bencina

V Jugoslaviji imamo skladišče, kjer prodajamo, radi upeljave, pod nakupno ceno.

Pišite nam takoj in mi Vam bomo poslali naše najnižje cene.

NSU-D-RAD Vereinigte Fahrzeugwerke A. G. Neckarsulm (Württemberg).

»Leposlovna knjižnica«

nov
izviren
roman

MIŠKO KRANJEC
PESEM CESTE

je
pravkar
izšel

Daroviti pripovednik Miško Kranjec si je s svojimi dosedanjimi spisi mahoma pridobil tople simpatije čitateljev. Nesporno je Miško Kranjec največji up našega mladšega lepega slovstva in vsako njegovo novo delo nam priča, da nam je Slovenska krajina dala pripovednika najodličnejših kvalitet, ki umi prodreti v najskritejše svojstvenosti pokrajine in človeške duše, in čigar domišljija je prav tako bujna in očarljiva, kakor je po drugi strani stvarnost njegovega gledanja trezna in brezstrastna. »Pesem ceste« je koncept življenja nezasičnega beraškega otroka, ki v prosjačenju ne najde smisla življenja, in niha med klicem poteptuške krvi in težnjo po lastni zemlji, ki bi ga prebranjevala. Prekmurje iz predvojnega in vojnega časa, čar krajine in pa tragika beračice, ki daje otroke cesti, ne zemlji, ter po velikih zablodah spoznava smisel življenja, so glavni motivi M. Kranjčeve »Pesmi ceste«, ki jo uvrščamo v Leposlovno knjižnico v prepričanju, da si mora poleg prevodnega slovstva utreti pot pri nas vsako dobro domače delo.

Elegantno vezano knjigo smo že razposlali naročnikom »Leposlovne knjižnice. Cena posameznemu izvodu za nenaročnike je: broš. Din 45— v polno platno vez. Din 55—.

V tisku je knjiga AXEL MUNTHER/SAN MICHELE. Kmalu izide I. del SIENKIEWICZEVH KRIŽARJEV. Pred zaključkom tiska je FRANA ERJAVCA ZBRANO DELO, II. zv. DOMAČE IN TUJE ŽIVALI.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA LJUBLJANA

Simončič Maks:

Galicija

28

Kakor dvoje velikih kep se valiva proti jarku in se spustiva čez rob. Nikjer človeka. Pred nama val zemlje, za njim pa zija ogromen lijak. V njem leži nekaj sesekeganega mesa, pomešanega z okrvavljenimi cunjami in blatom. Prihuljeno se vleče v nasprotni konec zakopa, odkoder zaslišimo mrmrajoče glasove.

Rrrrrum—bim!

Pritisk zraka je tako silen, da mi zastane dihanje. S hrusom se odpira zemlja, vzvalovi navzgor in se mi že v prihodnjem trenutku ecejuje na glavo in hrbet, ter me pritiska k tlom. Smrad žvepla in smodnika mi silil skozi nosnice v pljuča, me davi in mi dviguje želodec. Zarit v zemljo bruham, dušeč se nekaj časa v lastnem izmečku. Počasi se luščim od blata, ki me oklepa od vseh strani in mi obtežuje dihanje.

Za mano eopihla Zgur in leze izpod nakopičene zemlje kakor krt iz luknje. Z rokama si lušči z obraza plašč ilovice in godrnja nekaj sam v sebo.

»Hvala Bogu, topot eva odnesla zdravo kožo!« vzdihne in se zlekne kraj mene.

Oddahneva in spodbija se za prvo silo, potem pa spet gaziva dalje. Prilaskuje sumljivemu sikanju nad nama, odmetava prehode v jarku, kajti plezanje čez odprta mesta bi bilo nevarno. Zgur je že daleč pred mano. Sikanje in rezko škrtanje v zraku postaja močnejše. Nenaadoma zagrga tik mene granata. Ploesko se stisnem k zemlji. Komaj nekaj metrov pred mano se zarije v zakop, vzvalovi zemljo v ogromen vrtnec. V tem vrtnecu, ki se divje vzpenje kvišku, zagledam Zgurove truplo. Z razprostrtimi rokama grabi okoli

sebe, kakor da hoče uloviti odtrgano glavo in jo posaditi nazaj na strahotno zevajočo, okrvavljeni vrat. V žgočem gnevu zatisnem oči, skrim pesti in pri arcu mi je, da bi preklel mater, ki me je rodila, da gledam to ogabno, spačeno sliko sveta.

★

Sedem dni že ždimo v jarku, katerega smo počasi toliko razširili in poglobili, da se zdaj vsaj pošteno lahko zlekemo po tleh.

V prvih dveh dneh je imela naša stotinja precejšnje izgube. Zdaj imamo že skoraj pet dni popoln mir. Sovražnik obstreljuje sicer še vedno dopolne in popoldne vse naše postojanke, toda v levem zavinku jarka, kamor se pravočasno umaknemo, imamo pred njim mir.

Včeraj je naše levo in desno krilo še enkrat poizkusilo izpad, toda sovražnikova artiljerija je posegla s takšno srditostjo v boj, da je bila planjava kmalu kakor pometena. Imeti morajo ogromno množino streliva, kajti celo posameznike, ki so kakor nori dirjali čez planjavo, so lovili in podili z granatami.

★

V noči je odšel v dolino oddelek pionirjev kopat nove zasilne jarkove, v katere se nocoj odidemo. Ves čas njihovega dela je obstreljevalo naše topništvo sovražnikove okope, da je bilo vsako prisluskovanje in opazovanje z one strani nemogoče.

Hrana je bila te dni nekoliko boljše in tudi dobivali smo jo še dokaj redno. Zvečer pa dobimo celo žganje, če Ličan ni lagal. Lebinger pravi, da je to slabo znamenje, kajti generaliteta navadno zahteva za kapljico žganja polne škatle krvi. Morda ima prav, ker smo razen prirastka

dvajsetih mož, ki so prišli ponoči, dobili zjutraj še vsak po pet kartonov patron.

Med prirastkom so tudi trije dobrovoljci. Vsi iz Ljubljane. Mladi fantje, še skoraj otroci. Porazdelili so jih med nas, kjer se skušajo udomačiti. Cerar, ki sedi kraj mene, mi pripoveduje o Ljubljani.

»Živeža je sicer še dovolj, toda vsak dan je dražji. In vsega tudi ni več mogoče dobiti. S prikrievanjem zvišujejo trgovci cene blagu, s prikrievanjem, da ga potem s čim večjim dobičkom prodajajo onim, ki imajo dovolj denarja.«

Ne more verjeti, ko mu pripovedujem o našem umiku.

»Doma smo mislili, da ste že davno v Rusiji. Skoraj vsak dan smo morali izobešati zastave in alaviti zmage.«

Streljanje ga razburja. In tudi druge. Sunkovito podhrtevajo, stiskajo glave med ramena in opazujejo s široko odprtimi očmi oblačke izpljuvanih šrapnel, ki krožijo po zraku kakor napihnjene blazine.

Med govorjenjem in pripravljanjem za odhod ugaša dan. V rahlem odevitu solca, ki se krvavoredeče potaplja daleč za nami, je videti umazane krpe megle, ki se počasi trgajo iz močvirja pred nami. Razgibane v večernem vetru se vlačijo sem in tja kakor blodne duše mrtvih, katerih trohneča trupla pokrivajo vse doline.

Z mrakom prihaja tudi hlad. Preperele in oguljene odeje, v katere smo zaviti, nam ne pomagajo dosti. Nepotrpežljivo čakamo Ličana s kavo.

Priraca jo s precejšnjo zamudo, ko že stojimo zgneteni pred izhodom rova, pripravljeni na odhod. V raztegnjeni vrsti se molče pomikamo mimo njega, oddajamo prazne čutare in jih, napolnjene

s kavo in žganjem, bašemo hitro v krušnike. Ni-mamo časa večerjati. Četovodja Kovač, ki stoji ob izhodu jarka, nas priganja dalje.

»Če vidiš luna, preden jo primahamo v zakop, lahko kaj doživimo,« s pridruženim glasom ponavlja, medtem ko cepetamo z grča navzdol po spolzki stezi, stiskajoč krušnike in bajonete k telesu, da kolikor mogoče zadušimo vsak ropot.

V temi, ki se liže okrog nas, ni mogoče ničesar razločiti, čeprav smo že blizu doline, kajti zmerom mehkejša postajajo tla pod nami in močvirna kaluža, po kateri brodim, klockota in grgra pod našimi stopinjami.

Bzz!

Nekaj zacvrči pred nami in stikne v zrak, kjer obvisi nekaj trenutkov, oblajajoč vso dolino s svojo mrliško-bledo svetilobo.

Raketa.

V njeni slepeči luči se vržemo na zemljo, ki se odmika pod težo naših teles, zalivajoč nas z gosto, smrdljivo brozgo. Nekaj korakov pred nami se odraža nezobčani robovi novega strelskega jarka, proti kateremu sedaj čofotamo, plazeč se po vseh štirih.

★

Ze od pete ure zjutraj razsaja naša artiljerija. Neprepani in premraženi stojimo skoraj do kolen v smrdljivi mlači, ki silil od vespoved skozi zemljo. Pripravljeni na izpad, čakamo in strmimo v nasprotni konec globeli, kjer se v tem ližejo krvavi jeziki izstrelkov.

Iz umazane sivine, ki se vzpenja nad nami, prišči droben dež, ki se skozi obleko počasi vesa-va v naša telesa.

Za gričevjem se trga ozek trak svetlobe. Vedno močnejše rolni naša artiljerija.

(Dalje.)